

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

DE RAAD

ZITTING 2022-2023

Nr. 4

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 2 december 2022

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING	3
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN.....	3
ONTWERP VAN VERORDENING (R.v.O., art. 41, 42 en 43)	3
- Ontwerp van verordening houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten – Stuk 815 (2022-2023) – Nrs.1 en 2	
Algemene bespreking	3
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre, verslaggever – Lotte Stoops – Bianca Debaets – Pepijn Kennis – Els Rochette – Jan Busselen – Khadija Zamouri – Pascal Smet, collegelid</i>	

Stemmingen.....	12
-----------------	----

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	13
---	----

- van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de stand van zaken van maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong

Sprekers: Arnaud Verstraete – Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de ouderbetrokkenheid in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Sprekers: Bianca Debaets – Sven Gatz, collegelid

- van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de overheveling van bepaalde subsidies naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Sprekers: Els Rochette – Mathias Vanden Borre – Bianca Debaets – Khadija Zamouri – Juan Benjumea Moreno – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de samenwerking tussen het Huis van het Nederlands en de Brusselse gemeenten

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de toegankelijkheid van het VGC-patrimonium voor personen met een beperkte mobiliteit

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Els Rochette – Pepijn Kennis – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

BIJLAGEN	37
-----------------------	----

TREFWOORDENREGISTER	38
----------------------------------	----

4de vergadering

Vergadering van vrijdag 2 december 2022

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.40 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Carla Dejonghe en de heer Dominiek Lootens-Stael zijn verontschuldigd om medische redenen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de federale plannen voor een nieuwe aanpak in verband met internationale scholen wordt doorverwezen naar het volgende Uitgebreid Bureau.

ONTWERP VAN VERORDENING (R.v.O., art 41, 42 en 43)

Ontwerp van verordening houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten – Stuk 815 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De heer Mathias Vanden Borre, verslaggever: Ik stel vast dat mijn naam in het verslag ook met twee t's is geschreven. Hij staat een keer met een t en een keer met twee t's. Kan dat in het finale verslag worden gecorrigeerd?

Collegelid Pascal Smet licht de nieuwe verordening toe, waaraan een aantal wijzigingen zijn aangebracht. Hij verklaart dat Brusselaars centraal staan in de verordening. Niet enkel instellingen of erfgoed specialisten bepalen wat erfgoed is. Erfgoed is voor en van iedereen. Brusselaars delen de toekomst en de toekomst is Brussel. De moeilijkheid in Brussel is dat er geen gedeeld verleden is en dat er naar een gedeelde toekomst moet worden gegaan. Er kan wel uit verschillende verledens worden geput en dat is wat er in een superdiverse en meertalige stad moet worden gedaan, aldus het collegelid.

Ikzelf zal het kort houden om het hele debat niet opnieuw te moeten voeren. Ikzelf en mijn fractie hebben het enigszins moeilijk met dat laatste punt, in de zin dat we dat genuanceerder zouden willen. Het feit dat er geen gedeeld verleden is, vinden we niet het correcte

uitgangspunt om aan erfgoed te werken. Om erfgoed als basis te nemen om verder op te werken en de identiteit vorm te geven moet je wel een aantal ijkpunten nemen. Deze stad heeft volgens mij meer dan genoeg geschiedenis, ijkpunten en inhoud op alle mogelijke erfgoedvlakken om op verder te werken.

Mevrouw Els Rochette is verheugd met de tekst. Volgens haar gaat het wel over de geschiedenis van de stad en mensen die er wonen. 60 % tot 65 % van de inwoners is niet in Vlaanderen of Brussel geboren, maar ze brengen wel hun erfgoed mee.

Mevrouw Lotte Stoops is ook positief over de tekst. Zij verwijst naar Vlaams minister Zuhair Demir, die balletjes met tomatensaus in de Vlaamse canon wilde opnemen. Het zouden veeleer Brusselse kunnen zijn. Elke cultuur heeft wel een vorm van balletjes in de tomatensaus. De Zweedse zijn de bekendste.

Het collegelid repliceert verder dat Brussel een stad van minderheden is. Ook de Franstaligen vormen een minderheid. Het is niet correct, volgens het collegelid, om te beweren dat de grote gemeenschap in deze stad een gedeeld verleden zou hebben, zoals dat het geval is in homogener steden. Volgens de heer Pascal Smet is het feit dat er geen gedeeld verleden is, echter geen probleem. Tot daar het verslag.

Collegelid Pascal Smet: Ik verwijs naar de uitstekende samenvatting in het verslag.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Graag wil ik kort even benadrukken wat voor mezelf en voor mijn partij de essentie is. Daarbij verwijs ik naar mijn partijvoorzitter, Bart De Wever, die een boek heeft geschreven over identiteit en daarin het volgende schrijft: *“Identiteit is natuurlijk een van de kernbegrippen om een inhoudelijk maatschappelijk debat te voeren en een toekomstvisie rond te bouwen. We zijn geen groep losgeslagen individuen. We zijn wel mensen die willen deel uitmaken van een groter geheel en dat doen we door gelaagde identiteiten op te bouwen. Maar hiervoor hebben we natuurlijk een basis nodig. Veel kan gevonden worden in cultuur, geschiedenis en ook erfgoed. Dat kunnen gemeenschappelijke noemers zijn om op verder te bouwen, om een identiteit of identiteiten vorm te geven en een gedeelde samenleving mogelijk te maken.”*

Onze fractie denkt dat dit meer had moeten worden onderstreept in de nieuwe verordening. Er had meer aandacht moeten zijn voor de Brusselse geschiedenis, die enorm rijk is. Die geschiedenis had men als basis moeten nemen. Ik weet dat het collegelid iets genuanceerder was in zijn toelichting, maar de verordening lijkt soms te veel tabula rasa te willen maken en een nieuwe constructivistische visie te ontwikkelen op de Brusselse identiteit. Daar kunnen we helaas niet mee akkoord gaan en daarom onthouden we ons bij de stemming.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): In Brussel delen we graag het verleden, maar dat wil niet zeggen dat we met zijn allen een gedeeld verleden hebben. We zijn een verwelkomende stad, die mensen zich Brusselaar laat voelen, die zelf soms een verleden hebben in recente oorlogen. In elke cultuur bestaat misschien wel een eigen versie van de ballekes in tomatensaus, maar hier delen we wel meer dan we soms denken.

Onze partij is blij met de veranderingen die in de verordening voorgesteld worden. Er wordt bv. een erfgoedgemeenschap geïntroduceerd. Initiatieven uit het brede veld, waarbij Brusselaars in contact komen met erfgoed, worden in de kijker gezet. Ze krijgen ook kansen om hun werking te verbreden, zodat die bottom-up gedragen wordt. Al dan niet tijdelijke

erfgoedgemeenschappen kunnen actie ondernemen om erfgoed te verzamelen, te documenteren, te onderzoeken en te delen met andere Brusselaars. Het idee daarachter is dat niet alleen de grote instellingen of erfgoed specialisten of de canonmakers bepalen wat erfgoed is. Erfgoed is van en voor iedereen.

Participatie en co-creatie zijn thema's die mij heel nauw aan het hart liggen. Ik ben dus heel tevreden met het participatieve principe in de tekst. De betekenis van wat erfgoed is, wordt opengetrokken naar een breder publiek. Als we mensen willen bewustmaken en een draagvlak creëren voor cultureel erfgoed, werkt dat het beste door de Brusselaars echt te betrekken en zelf aan de slag te laten gaan.

Het is goed dat zij ook een plek krijgen in het subsidiekader. We zien er ook veel heil in dat de timing van die kleine projecten, vaak van vrijwilligers en burgerinitiatieven, voortaan door ons gevolgd moet worden, eerder dan dat zij zich moeten aanpassen aan een top-downstructuur.

Naast de subsidiëring van cultureel-erfgoedprojecten, al dan niet van erfgoedgemeenschappen, krijgen de erfgoedorganisaties nu een structurele en dienstverlenende werking binnen dat subsidiekader. Dat is goed, want er kan gekozen worden voor een meerjarige overeenkomst of een convenant. Dat is heel belangrijk om op een structurele manier steun te kunnen geven, zodat je je niet elk jaar opnieuw moet afvragen of je wel verder kunt werken.

Onze partij is ook blij dat er gestreefd is naar coherentie met Vlaanderen. Dat is heel belangrijk voor de betrokkenen en maakt alles heel bevattelijk. De VGC moet cultureel-erfgoedprojecten en -organisaties blijven steunen, zeker in deze moeilijke tijden. Dus het is goed dat dit kan binnen een vernieuwd kader. Onze partij steunt dit ontwerp van verordening heel graag.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik was toch wel verbaasd door de fundamente die aan de basis liggen van deze tekst. Brussel is een stad van minderheden, dat is bijna een evergreen, of zelfs een dooddoener geworden, die te pas en te onpas gebruikt wordt. Het klopt dat hier honderdtachtig nationaliteiten leven, met veel culturen en talen. In die zin is Brussel een superdiverse samenleving. Alleen vrees ik dat deze statistiek gebruikt wordt om, misschien niet een foute lezing van de geschiedenis, maar eerder een nihilistische visie te geven. Als je zegt dat Brussel superdivers is en alleen maar minderheden kent, dan zeg je eigenlijk dat er geen gedeeld verleden is. Die visie lees je als een rode draad doorheen deze tekst. Ik ga daar niet mee akkoord. Het loopt in onze samenleving, in onze stad en ons Gewest vaak fout doordat er geen gedeeld waardenkader is. We moeten daarom zoeken naar zaken die ons verbinden, naar een gemeenschappelijk kader en verleden, ook naar gemeenschappelijke waarden en normen.

Als je de echte Brusselaar definieert als iemand die hier geboren en getogen is, dan kom je inderdaad uit bij een minderheid. Maar dat betekent niet dat je het erfgoed van die mensen, en dat is het erfgoed van ons allemaal, geen eer zou moeten aandoen. Als het collegelid benieuwd is naar dat gedeelde verleden, dan kan ik *Arm Brussel* van Geert van Istendael, een gewezen partijgenoot van hem, aanbevelen. Dat is nuttige lectuur.

Collegelid Pascal Smet: Waarom zegt u “gewezen”?

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Vooraleer een dergelijke verordening te schrijven zou het nuttig zijn om dat boek nog eens bij de hand te nemen.

Nog enkele concrete vragen over enkele tegenstellingen in de tekst en over hoe bepaalde zaken zullen worden geïnterpreteerd. Ik lees bv.: “*Initiatieven waar Brussels erfgoed niet de kern vormt, komen niet in aanmerking om gesubsidieerd te worden.*” Dat vind ik een oegenschijnlijke contradictie met de inleiding. Hoe zal dat worden ingevuld?

Verder staat in artikel 4: “*Een initiatief dat geen Nederlands gebruikt, behoort niet tot de VGC-bevoegdheden.*” Dat is ook in tegenspraak met de realiteit op de werkvloer. We weten allemaal dat het gebruik van het Nederlands vaak een uitdaging vormt in vele van onze instellingen. Daarmee zeg ik niet dat we ons niet naar anderstaligen moeten richten. Uiteraard nemen wij de verantwoordelijkheid op. Je merkt alleen dat veel mensen of verantwoordelijken het Nederlands niet meer gebruiken op de werkvloer. Gisteren zag ik een groep kinderen, van een IBO, met hesjes van de VGC, maar de begeleidsters praatten Frans. Daar heb ik het moeilijk mee. De ouders kiezen er immers bewust voor om hun kinderen naar Nederlandstalige initiatieven te sturen. Zulke zaken gebeuren niet alleen binnen Welzijn maar ook in uw departement. Nederlands zou daar op zijn minst een rode draad moeten zijn, maar daar wordt te weinig op toegezien.

Ten derde, is dit een budgetneutrale oefening. Dat betekent dat er *de facto* geen ruimte is voor nieuwe initiatieven. Het is wel positief dat de Brusselaar meer betrokken wordt bij de erfgoedwerking, dat de participatie verhoogd wordt, of althans dat men daartoe pogingen zal ondernemen. Het is eveneens belangrijk dat ook kleinere, doorlopende projecten kunnen worden ingediend. Niet alleen de grote koepelverenigingen of initiatieven die we al jaar en dag kennen, maar ook de kleinere spelers krijgen meer ruimte: dat lijkt me ook positief.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Onze Brusselse Burgerassemblee heeft zich *as such* niet uitgesproken over cultureel-erfgoedorganisaties of -projecten. Ik zal me dus onthouden over deze tekst.

Ik ben wel nieuwsgierig naar het idee van de gemeenschappelijke Brusselse toekomst, want daar kunnen we ons wel achter scharen. Hoe gaan we naar die gemeenschappelijke toekomst, als we vanuit de grote diversiteit van onze stad geen gemeenschappelijk verleden hebben? Wie bepaalt wat die toekomst is? Wie bepaalt wat er wel of niet Brussels cultureel erfgoed is?

Het zal u niet verbazen dat Agora vindt dat die beslissing in de handen van de Brusselaars moet liggen. In een andere kwestie, over de Brusselse instellingen, heb ik voorgesteld om daar in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement eens een discussie over te houden, met uitgelote Brusselaars. Helaas bleken de politieke partijen daar nog niet klaar voor.

Ik ben dus benieuwd hoe het collegelid samen met de Brusselaars die toekomst concreet zal uittekenen. Wat is dat Brusselse cultureel erfgoed?

Over de tekst zelf zal ik mij onthouden, omdat ik niet het mandaat heb van de Brusselse Burgerassemblee.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Dit is een zeer goede verordening. De Brusselaar staat centraal, en dat zou altijd de bedoeling moeten zijn van het beleid in Brussel.

Ik ben blij dat het erfgoedveld zal verrijkt worden. Erfgoed specialisten kunnen wetenschappers zijn, maar er zullen ook andere spelers betrokken worden.

Een doorlopende indiening van projecten van 3.000 euro wordt nu mogelijk. Voor veel organisaties is dat zeer welkom, aangezien ze zo de kans krijgen om snel fijne projecten op te starten of uit te voeren. Anderzijds, worden de bestaande organisaties verder structureel ondersteund. Dat is goed, want zij hebben de voorbije jaren heel veel betekend in het Brusselse erfgoedveld.

De verslaggever heeft het niet vermeld, maar ik vond het ook positief dat de nieuwe verordening is afgetoetst met Vlaanderen. De timing en de gebruikte termen zijn nu op elkaar afgestemd. Dat mag hier zeker benadrukt worden. Ook met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een samenwerking. De verordening is dus een grote verbetering voor de sector en voor Brussel.

De heer Jan Busselen (PVDA): Het is een goede stap vooruit, die kleine organisaties ondersteunt. Ik zal dus ‘voor’ stemmen.

Collegelid Pascal Smet: Als ik mag, mijnheer de voorzitter, ga ik wel een grapje maken. Ik ga dit filmpje knippen. Mijnheer Jan Busselen heeft gezegd: “*Ik denk dat het een goede zaak is. Vooruit!*” We gaan dat onmiddellijk knippen. Natuurlijk gaan we dat in werkelijkheid niet doen. Ik vind het echter wel leuk. (*Hilariteit*)

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik wil graag aangeven dat met wat ik hier vandaag hoor het heel belangrijk is om een aantal zaken te duiden. De Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport is trouwens een commissie die mijn collega, mevrouw Carla Dejonghe, opvolgt.

Ervan uitgaan dat elke Brusselaar, vanwaar die ook komt, een cultureel erfgoed met zich meedraagt, is een rijkdom. Eigenlijk mispakken wij ons op wat erfgoed eigenlijk is. Als wij echt een maatschappij willen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die rijk wordt en die kracht heeft naar de toekomst toe, moeten we naar de toekomst toe naar elkaar toegroeien met dat erfgoed. Ik moet mijn collega Mathias Vanden Borre tegenspreken. Er is ook erfgoed uit het verleden dat Brusselaars niet delen met elkaar. Dat is ook niet erg. Maar wat er wel moet zijn, is respect voor elk erfgoed. In zoverre natuurlijk dat dit erfgoed ook een rijkdom kan betekenen voor iedereen en ervoor kan zorgen dat men elkaar tegemoetkomt. Maar zeggen dat erfgoed, normen en waarden uit het verleden hetzelfde zijn voor iedereen, is volgens mij niet correct.

Wat daarentegen wel belangrijk is en waar ik absoluut voor sta, is het feit dat wij een stad van nieuwkomers en een stad van aankomst zijn. Een stad van aankomst waar we te maken hebben met al honderdtachtig verschillende nationaliteiten. Die mensen komen van overal in de wereld. Dit is echt een onwaarschijnlijke rijkdom. Dit is een rijkdom waar we eigenlijk hongerig naar zouden moeten zijn.

De mensen die hier echter aankomen, moeten op een of andere manier ook onmiddellijk in contact gebracht worden met of kennis hebben van het erfgoed in België, in Europa en in onze maatschappij. Ik denk dat de beste manier hiervoor ook de module voor nieuwkomers binnen inburgering is. Dat zit daar al voor een stukje in. Dat mag echter nog straffer; dat mag nog beter. Ik denk immers dat, als we naar elkaar toegroeien en we elkaars erfgoed, normen en

waarden en elkaars levenswijze respecteren, we pas een onwaarschijnlijk interessante samenleving gaan hebben. (*Applaus*)

Collegelid Pascal Smet: Ik zal even ingaan op de vragen van mevrouw Bianca Debaets. Vervolgens zal ik even ingaan op het debat over het gedeeld verleden.

Wij vinden ook dat het Nederlands moet worden gebruikt. In een stad zoals Brussel kan men echter niet uitsluiten dat er ook andere talen worden gebruikt. Mevrouw Bianca Debaets en ik hebben samen in het College gezeten. Zij weet zeer goed hoe ik daarover denk: de basistaal moet Nederlands zijn. Men moet het Nederlands gebruiken. Functioneel kan men eventueel eens een andere taal gebruiken. Op zich is daar niets verkeers mee zolang men maar het Nederlands aanleert. Zeker in scholen en crèches moet dit gebeuren. Ouders willen dit ook. Precies hierom sturen ze ook hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs. Dus daar ben ik het mee eens. Ook in verenigingen en jeugd- en sportverenigingen is dit de lijn die we meegeven. De taal is het Nederlands. Maar dat er af en toe eens iets anders wordt gesproken, is best mogelijk zolang het maar gebeurt om het Nederlands te bevorderen. Op die manier is het een kwestie van een evenwicht te zoeken. Op het vlak van het Nederlands zitten we wellicht wel op dezelfde lijn.

Het budget blijft inderdaad hetzelfde. Het gaat echter wel de mogelijkheid geven om nieuwe initiatieven te creëren. We hebben niet echt een tekort op het budget. Dit is ook een van de redenen waarom we die verordening wijzigen. We willen precies mogelijkheden creëren om tot nieuwe initiatieven te komen. Stel nu dat er een supergoed nieuw initiatief komt, dan moeten we extra geld vinden. In dat geval zullen we wel zoeken om dat bijkomend geld te vinden. Op dat vlak is er niet direct een probleem.

Wat betreft de tegenstrijdigheid die mevrouw Bianca Debaets zag toen zij stelde dat het cultureel erfgoed in Brussel moet zijn, bevestig ik dat het inderdaad gaat om Brussels erfgoed. Voor alle duidelijkheid: het kan hierbij ook gaan om Vlaams erfgoed in Brussel. Ik kom daar zo dadelijk even op terug. We willen dat helemaal niet wegmoffelen. In tegendeel! Wij hebben daar in het verleden heel erg op ingezet. Denk hierbij alleen al maar aan de cultuur van de slaggers of van de wafels. Heel vaak is het de Nederlandstalige, Vlaamse middenstand in Brussel die dit erfgoed droeg. Dit erfgoed inventariseren we. We zullen dit trouwens ook blijven doen. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Hier bedoelen we echter dat we geen subsidies gaan geven aan verenigingen die bv. over het Gents belfort een activiteit organiseren. Dat willen we niet doen. Er moet wel een duidelijk ankerpunt met Brussel zijn.

Voor alle duidelijkheid: als een vereniging daarentegen Brussels erfgoed in Vlaanderen wil gaan promoten, dan gaan we daar zeker niet tegen zijn. Er moet echter wel een duidelijke link met Brussel zijn. Ik hoop dat ik deze verduidelijking gemaakt heb.

Ten slotte, wens ik nog iets te zeggen over het debat over het gedeeld verleden. Ik ben blij dat de heer Mathias Vanden Borre zelf erkent dat we daar in het debat genuanceerd over waren. Het verheugt me ook dat we hierover in het College allemaal op dezelfde golflengte zitten. Men merkt dat het er zo toch uitkomt. Ik denk toch ook, hoe anderen er ook mogen over denken, dat zelfs de heer Mathias Vanden Borre in deze visie kan meegaan. Laat me echter nog eens duidelijk stellen wat we daarmee bedoelen. We bevinden ons in een stad waar 70 %

van de mensen, hun ouders of hun grootouders in het buitenland geboren zijn. Dit is vrij uniek in de wereld.

We zijn ook een stad van minderheden. Er is geen dominante cultuur. Dit is echt een fundamenteel verschil. Zelfs als men bv. naar Berlijn gaat, is er een dominante Duitse cultuur. Deze Berlijnse cultuur is weliswaar van een andere slag dan die van München. Het blijft echter wel een Duitse cultuur. Gaat men naar Madrid dan zal men een dominante Spaanse cultuur ontmoeten. In Parijs probeert men een dominante Franse cultuur tentoon te spreiden. Dat laatste lukt niet altijd zo goed omdat men, denk ik, niet altijd met dezelfde ingesteldheid kijkt. Wij zijn echt een stad - en dit is ook voor de Franstaligen in deze stad niet altijd even evident om dit te aanvaarden - waar het Frans de *lingua franca* is en waar het Frans de taal is die de meeste mensen zullen spreken, maar waar Frans spreken niet automatisch impliceert dat men ook tot de Franse cultuur behoort. Dit is een heel duidelijk verschil. Men merkt dan ook dat men dit onderscheid bij Franstaligen en zelfs bij de Franstalige elite niet altijd maakt. Het is echter wel zo. Veel buitenlanders zien dit trouwens ook als een unieke troef van Brussel.

Ik geef het maar even mee dat we bezig zijn met een *citymarketing*. Uit deze *citymarketing* blijkt dat Brussel, precies omdat we een stad van minderheden zonder een dominante cultuur zijn, wordt beschouwd als iets dat toch potentieel verrijkend kan zijn. Het kan echter ook problematisch zijn. Dat is nog iets anders. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Wat bedoelen we met: “*We hebben geen gedeeld verleden.*” Op dat vlak, mijnheer Mathias Vanden Borre, zeg ik hetzelfde als wat jullie in Vlaanderen zeggen. Ook al verandert de bevolkingssamenstelling door immigratie, maar voor een doorsnee Vlaming die in Vlaanderen geboren en opgegroeid is, is er een soort van gemeenschappelijk, al dan niet reëel - want vaak is het ook mythisch - verleden. Dit hebben we niet echt in Brussel. Dit bedoelen we daarmee. We hebben dat niet. Maar wacht: we hebben dat niet op het eerste zicht. Want wat bedoel ik daarmee? Het voorbeeld van de ‘ballekes’ is daar een goed voorbeeld van. In alle culturen komen de ‘ballekes’, weliswaar onder een andere vorm, voor. Dus kunnen we eigenlijk wel zeggen dat de ‘ballekes’ iets is wat we wel gemeenschappelijk hebben. Zij het onder een andere vorm.

Al die verschillende erfgoedverhalen willen we beter begrijpen en inventariseren. Op die manier willen we aantonen dat er eigenlijk wel gemeenschappelijke waarden zijn; dat er wel gemeenschappelijke zaken zijn waar we in geloven. In het algemeen is er dus geen gedeeld verleden. Maar in al onze verschillende erfgoedverledens, die we hebben en die we willen koesteren, blijft het de traditie van de VGC om in eerste instantie de Vlaamse of het Nederlandstalige erfgoed in Brussel te promoten. Dat is waarvoor we voor een stuk bestaan. Dit neemt echter niet weg dat we, eventueel in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ook andere erfgoedgemeenschappen mee kunnen koesteren in een soort inclusieve benadering van gemeenschapsvorming.

Wat ons dan bindt, is het volgende: “*The only thing what unites us all, is Brussels.*” Deze uitspraak heb ik niet gedaan. Ze komt van Sebastian Coe. Toen hij de kandidatuur van Londen voor de Olympische Spelen - als ik me niet vergis - in Hong Kong ging verdedigen, heeft hij een hele mooie zin gebruikt. Toen zei hij: “*The only thing what unites us all, is London.*” Eigenlijk is dit hier een beetje hetzelfde: *the only thing what unites us all, is Brussels.* Daarmee bedoelen we dat we een gemeenschappelijke toekomst hebben. Alle mensen die in deze stad wonen, die zelf of wiens ouders, grootouders of overgrootouders elders geboren

zijn, hebben een ding gemeenschappelijk, namelijk de toekomst. Verder hebben we, ook al beseffen we het niet altijd, ook vaak een verleden en erfgoed gemeenschappelijk. Dit moeten we ook naar boven halen. Vandaar dat we die actie ook een beetje veranderen. Op die manier kunnen we een gemeenschappelijke toekomst bouwen. Deze gemeenschappelijke toekomst gaat voor toekomstige generaties Brusselaars een gemeenschappelijk verleden worden. Dit is de *démarche* waar we ons eigenlijk in bevinden.

Wie moet dit alles doen? De mensen moeten dit doen. Wij allemaal samen moeten dit doen. Het is dan ook de taak van de overheid en de VGC - en ik ben blij dat het ook is opgemerkt van die erfgoedgemeenschap - zowel via een wetenschappelijke als een niet-wetenschappelijke insteek, een toekomst te bouwen op onze verschillende verledens. Precies door dit te doen, zullen we merken dat we eigenlijk toch wel wat gemeenschappelijk hebben. Terwijl we op het eerste zicht misschien zouden kunnen denken dat we dit misschien niet hebben.

Wat we dus eigenlijk willen zeggen, is dat het over een soort mythisch verleden gaat. We hebben niet wat andere steden en andere landen, alleen al omwille van hun bevolkingssamenstelling, wel meer hebben. Voor ons is het dus een inclusief verhaal. En nogmaals: wij zullen het Vlaamse, Nederlandstalige erfgoed blijven koesteren. We zullen ook kijken naar andere erfgoeden. Op basis daarvan zullen we meeschrijven aan het gemeenschappelijk Brussels toekomstverhaal dat eigenlijk, op zijn beurt, een gemeenschappelijk verleden wordt. En ja, daar verschillen we dan misschien wel van mening.

Ik geloof wel in het bestaan van een Brusselse identiteit. Ik geloof dat er niets problematisch is aan het feit dat men een Vlaamse, een Waalse, een Canadese, een Marokkaanse of een Turkse Brusselaar is. Daar is niets verkeerd mee. We zijn allemaal Brusselaars. Hier belandt men in se bij het Canadese model. Daar spreekt men ook van *a Dutch Canadian, an American Canadian* of *an African Canadian*. Eigenlijk zegt men gewoon dat de familienaam hetzelfde is en dat enkel de voornaam verschilt. Dat is de diversiteit; dat is het kruiden. Degenen die nog een beetje minder jong zijn, zullen het zich nog herinneren. Toen ik in de VGC kwam - dat is intussen negentien jaar geleden - was er een slogan die luidde: "*De VGC kruidt je stad.*" Ik weet niet of jullie die nog kennen. Eigenlijk is dat wel een beetje wat we nu aan het doen zijn met ons erfgoedbeleid. We willen kruiden en uit dat alles een heerlijke schotel samenstellen. (*Applaus*)

De voorzitter: Wat is dit mooi gezegd.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het lijkt hier vandaag wel een applausvergadering. Collegelid Pascal Smet zegt dat we geen mythisch, geen geconstrueerd en geen gemeenschappelijk verleden hebben. In de grond ben ik hier niet mee akkoord. Het lijkt immers opnieuw dat hij cultureel erfgoed beschouwd als iets dat vijftig of zestig jaar oud is en er tevoren enkel een blanco pagina bestond.

Collegelid Pascal Smet: Ik zeg dat niet. Integendeel: in se zeg ik zelfs hetzelfde als Bart De Wever.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Als ik de collega's van de meerderheid hier zo, stuk voor stuk, aan het woord hoor, lijkt de geschiedenis en het cultureel erfgoed van Brussel te zijn ontstaan wanneer de immigratiegolf Brussel heeft bereikt.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Nee, er waren ook de Oostenrijkers.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Wanneer immigratie en massa-immigratie hier vijftig jaar geleden in Brussel is begonnen. (*Rumoer*) Massa-immigratie is toch geen fout woord? Asjeblijft, zeg.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Massa-immigratie vindt in Antwerpen plaats. Miljoenen mensen immigreren.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De cijfers zijn hier genoemd. Zestig tot 70 % van de Brusselaars heeft een immigratie-achtergrond. Dat is gewoon een vaststaand gegeven. Er is niets fout met de term “*massa-immigratie*”.

Collegelid Pascal Smet: De meesten zijn wel Fransen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Dit is gewoon een vaststelling. Dit is gewoon vijftig tot zestig jaar geleden begonnen. Twintig tot dertig jaar geleden is de grote omslag gebeurd waarbij inderdaad het kantelpunt is gebeurd naar een stad van minderheden. Ik betwist dit niet. Dit is een gegeven. Maar nogmaals: voor mij gaat de geschiedenis en het cultureel erfgoed van Brussel veel dieper dan die vijftig tot zestig of zelfs twintig tot dertig jaar geleden.

Collegelid Pascal Smet: Dit heb ik toch ook gezegd?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ten gronde is er meer dan duizend jaar geschiedenis. Persoonlijk ken ik nog voldoende echte Brusselaars met een *moustache* die voldoende diepgaande wortels hebben en die het helaas soms betreuren dat dit verdwijnt. Die echte Brusselse Ketten betreuren dat een gedeelte van onze cultuur hier lijkt te verdwijnen. Ik vind - dat is alvast mijn uitgangspunt - dat dit ook meer benadrukt zou moeten worden wanneer we het hebben over cultureel erfgoed. Die duizend jaar geschiedenis hier in Brussel zou meer benadrukt moeten worden.

Nogmaals: het is geen breekpunt. Ik ervaar in de tussenkomst van collegelid Pascal Smet ook wel dat er grond en oog is voor een aantal zaken die bestaan of blijven bestaan in Brussel. U lijkt daar echter een al te constructivistisch nieuw element aan te willen toevoegen en waarbij men er lijkt komaf te willen maken met het cultureel erfgoed. Het lijkt erop dat men iets nieuws wil bouwen. Dat is alleszins mijn lezing van wat hier wordt gezegd. Fijn dat jullie daar een andere mening over hebben, maar laat mij de mijne hebben. Dat is toch de essentie van het maatschappelijke debat. Als we hier allemaal eenheidsworst produceren is het over en uit met de democratie.

Wat ik vooropstel is dat Brussel rijk genoeg is om iedereen trots te maken en daar ontbreekt het mij nog wat aan. Ik had de verordening anders opgesteld en fundamenteel andere accenten gelegd. Daarom zal mijn fractie zich onthouden.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Niemand heeft hier op geen enkel moment gezegd dat we met dat erfgoed komaf moeten maken. Integendeel, het erfgoed dat er is, moet gecultiveerd worden en meegenomen in de transformatie van onze maatschappij. De rijkdom van het bestaande erfgoed moet samen met het erfgoed van de nieuwkomers worden

meegenomen. We leven nu eenmaal in een Europese grootstad, en niet in een dorp. We moeten dit benaderen met een positieve ingesteldheid.

Als ik het, ook vaak in commissies, over culturele sensitiviteit heb, merk ik dat sommige collega's dat begrijpen als sensitiviteit van nieuwkomers of van mensen met een andere dan een Belgische afkomst. In woonzorgcentra heb ik het bijvoorbeeld ook over die Vlaamse man of vrouw die daar alleen zit, omgeven door mensen van andere culturen. Daar moeten we ook cultuursensitief mee omgaan. Daarover gaat dit debat. Het erfgoed dat er is, moeten we behouden, koesteren en meenemen want dat betekent rijkdom. Maar tegelijk moeten we aan een gezamenlijke toekomst werken en elementen die ons verbinden om samen vooruit te geraken, naar voor schuiven.

Vroeger was het beter wordt gezegd. Er waren zeker mooie zaken en sommigen willen misschien terug naar vroeger, maar we moeten toch vooruit.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik wil nog een stapje verder gaan. Het gaat er niet alleen om hoe de geschiedenis wordt beleefd, maar ook hoe de geschiedenis wordt geschreven. Ook vandaag moeten we ons buigen over hoe we deze gedeelde geschiedenis schrijven. Die geschiedenis kan zelfs duizend jaar terug in de tijd gaan, maar moet niet enkel over mannen met grote snorren gaan, maar ook over alle vrouwen die duizend jaar geleden in Brussel woonden.

Vandaag moeten we uitmaken welke nieuwe perspectieven zich aandienen, wat de Brusselaars zelf willen en hoe ze zelf naar hun erfgoed kijken. De tekst is voor een groot deel gebaseerd op een verordening die al heel lang bestond en door andere mensen is geschreven. Dat is geen schande.

Het woord "massa-migratie" vond ik er echt wel over.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Gaan we elkaar nu in een debat censureren misschien? Massa-migratie mag niet meer gezegd worden.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik zeg enkel mijn mening. U alleen mag blijkbaar een mening en een ideologie verkondigen. Ik word ook nog eens onderbroken, u niet. U hanteert twee maten en twee gewichten, collega Vanden Borre.

Collegelid Pascal Smet: Mijnheer Vanden Borre, laat ons de geldstroom volgen, 'follow the money'. Wie krijgt het meeste geld toegewezen? Het AMVB en be.brusseleir.

U wordt helemaal niet vergeten en bovendien is geschiedenis een constructie.

- *De algemene bespreking is gesloten.*

Stemmingen

- Het ontwerp van verordening houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten

De artikelen 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Het geheel van het ontwerp van verordening houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten wordt aangenomen met 9 stemmen voor; 4 leden hebben zich onthouden.

Hebben ja gestemd: Juan Benjumea Moreno, Jan Busselen, Soetkin Hoessen, Els Rochette, Lotte Stoops, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Khadija Zamouri, Fouad Ahidar

Hebben zich onthouden: Bianca Debaets, Pepijn Kennis, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre

- *Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

Stand van zaken van maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik kom terug op een interessante gedachtewisseling over hoogbegaafde leerlingen of leerlingen met een leervoorsprong die we hier voor de zomer hebben gehouden. Soms wordt ook over hoogintelligente leerlingen gesproken. De vraag was wat we in Brussel al dan niet doen om zowel leerlingen als hun ouders op weg te helpen.

Het nieuwe schooljaar is nu al enkele maanden aan de gang en voor leerlingen met een leervoorsprong en hun ouders is het opnieuw zoeken naar gepaste begeleiding en informatie. Ik stelde toen die vraag voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Uit de discussie bleek toen dat heel wat mensen met dezelfde vraag zitten. Ik heb sindsdien heel wat bijkomende reacties ontvangen. Een betere omkadering is duidelijk nodig voor zowel scholen, leerkrachten als leerlingen en hun ouders.

Er werden interessante elementen naar voor geschoven. De heer Gilles Verstraeten wees toen op een netwerk dat is gevormd in het Vlaams onderwijs. We stelden ook vast dat de reeds bestaande initiatieven niet volstaan. Er is nood aan een Brussels aanknooppunt met beter afgestemde gegevens en statistieken en vooral betaalbare oplossingen die zich in Brussel bevinden.

Ouders die te horen krijgen dat ze een hoogbegaafd kind hebben, kunnen bijvoorbeeld naar Exentra trekken waar tests worden uitgevoerd.

We hebben ook gezegd dat de CLB's gratis IQ-testen afnemen. Exentra doet een meer omvattende test van verschillende aspecten van intelligentie en van de persoonlijkheid. Zo'n test kost 1.000 euro. Daarna begint een traject dat meermaals 1.000 euro kost. Ouders die met hun kind dat type traject doorlopen komen vaak op een factuur van meer dan 10.000 euro uit. Dat is duidelijk niet voor iedereen weggelegd. We hebben meer betaalbare en democratische oplossingen nodig.

Hebt u al met het OCB overlegd om deze omkadering vorm te geven? U had een overleg aangekondigd.

Is een Brussels aanknopingspunt voor leraren, ouders en kinderen een mogelijkheid? Zou een samenwerking met de Franstalige Gemeenschap mogelijk zijn? Iedereen begrijpt hier dat er voor ons als kleine taalgemeenschap in Brussel, een schaalnadeel speelt. Misschien kunnen de middelen worden samengebundeld, ook al omdat meertaligheid een extra interessante uitdaging voor die leerlingen kan zijn.

In uw vorige antwoord zei u dat er geen cijfers over het aantal hoogbegaafde kinderen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs beschikbaar zijn. Houdt u overleg met scholen en expertisecentra om cijfers te verkrijgen?

Hoe kunnen we in Brussel op een betrouwbare manier een idee vormen van de grootte van die behoefte, hoeveel mensen krijgen ermee te maken om een objectief beeld te vormen en de casuïstiek te overstijgen?

Kunnen scholen zich kandidaat stellen voor de lerende netwerken? Hebt u al een zicht op de volgende stappen van het project? Weet u hoeveel scholen eraan deelnemen? Wat gaat er concreet gebeuren?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Veel aandacht gaat uit naar kinderen die zwakker staan in onze samenleving; Dat is zeker goed. Tegelijk horen we de vraag hoe hier in Brussel wordt omgegaan met hoogbegaafde kinderen. Kinderen zijn van nature uit al leergierig, zeker hoogbegaafde kinderen hebben een veel grotere nood aan uitdagingen. Zij vinden dat het onderwijs te traag gaat waardoor ze soms ongepast gedrag vertonen of lastig of agressief worden terwijl ze in feite meer uitdaging willen om hun hersenen aan het werk te zetten.

Het is niet de bedoeling om naast het Vlaamse, een eigen beleid in Brussel te ontwikkelen. Wel stel ik de vraag hoe de VGC dit beleid kan steunen en scholen kan versterken die het moeilijk hebben. Ik weet dat het OCB zeer sterk inzet op differentiatie in het onderwijs, ook in de klasgroepen. Dat heeft het OCB in de bevoegde commissie van maart 2022 aangegeven. Er zouden initiatieven genomen en expertise opgebouwd zijn inzake begeleiding van leerkrachten die met hoogbegaafde leerlingen te maken krijgen.

Hoever staat het daarmee? Wordt daar voort aan gewerkt? Wat doet het OCB op het vlak van differentiatie van leerlingen als is aangetoond dat er te grote verschillen tussen de leerlingen optreden?

Wordt ook gedacht aan ankerscholen in Brussel?

Collegelid Sven Gatz: Wat betreft de gebruikte terminologie, spreken we in het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap over cognitief sterk functionerende leerlingen. Ook het CLB spreekt in haar handelingsgerichte diagnostische protocollen over cognitief sterk functioneren. Cognitief sterk functioneren verwijst zowel naar de cognitieve vaardigheden als naar de schoolprestaties. Deze leerlingen hebben doorgaans nood – dat blijkt ook uit de vragen – aan een aangepast onderwijsaanbod.

Wat betreft de vragen in verband met de omkadering en de begeleiding door het Onderwijscentrum Brussel, kan ik u het volgende meegeven: sedert enkele jaren heeft het OCB wel degelijk een werking voor scholen met een ondersteuningsvraag rond deze thematiek. En de voorbije jaren werd er door het onderwijscentrum gewerkt aan interne expertiseontwikkeling, overleg en samenwerking met expertisecentra zoals het project Talent,

aankopen in de onderwijsbibliotheek, en een leerlabo over meer- en hoogbegaafdheid in een grootstedelijke context. Dit labo, dit aanbod, werd in het vorige schooljaar en dit schooljaar aangeboden aan alle Brusselse scholen. Wat wel opvallend is, is dat de interesse van de scholen vrij gering was, met een beperkt aantal inschrijvingen tot gevolg. Er is op dit ogenblik toch nog altijd een mismatch tussen het signaleren van het probleem of de uitdaging en de scholen die er volop aan de slag mee willen of kunnen.

Inzetten op cognitief sterk functionerende leerlingen is verder ook een speerpunt in het beleid van de bevoegde Vlaamse onderwijsminister. De CLB's blijven eerste partner natuurlijk om scholen, leerlingen en ouders te informeren en te begeleiden met betrekking tot de leervoorsprong.

Er werd een werking ontwikkeld met een expertisecentrum en ankerscholen, het zogenaamde project Talent, wat een lerend netwerk is, dat met steun van de Vlaamse overheid is gegroeid vanuit de samenwerking tussen drie universiteiten: Leuven, Antwerpen en Gent.

Het doel is om via de ankerscholen het leren, de motivatie en het welbevinden van cognitief sterke leerlingen te bevorderen, door de onderwijs-, zorg- en opvoedingsomgeving zo goed mogelijk af te stemmen op hun onderwijsbehoeften.

Ankerscholen zijn dus voorbeeldscholen die werken aan lerende netwerken en online leermodules rond onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen. In Brussel zijn er geen ankerscholen, maar er zijn wel Brusselse scholen die deelnemen aan de lerende netwerken van de ankerscholen in Vlaanderen.

Vanaf 1 september 2022 gelden nieuwe maatregelen voor cognitief sterk functionerende leerlingen, zoals het afschaffen van de minimumleeftijd om te mogen starten in het lager onderwijs, of voor het uitreiken van een getuigschrift basisonderwijs. In het secundair onderwijs kan een vrijstelling worden gegeven voor vakken, indien de leerdoelen al bereikt zijn, of kan een leerling zelfs een of meerdere jaren overslaan.

Ook de OCB-onderwijsondersteuners beschikken over de nodige expertise om scholen te informeren en door te verwijzen. Zij steunen hiervoor dus op de expertise van hun partnerproject Talent, dat heel wat expertise en ervaring heeft op het vlak van de begeleiding van cognitief sterk functionerende leerlingen. Waar gaat het dan over qua ondersteuning: materialen, vormingen en uitwisselingsmomenten, en er wordt ook een netwerk gecoördineerd door het OCB en de scholen met expertise rond deze doelgroep. Er kan in zekere mate door deze samenwerking tegemoet gekomen worden aan de specifieke noden van deze leerlingen. Het is nu de bedoeling om verder te werken in functie van een sterkere plaats voor Brussel in dit Vlaamse beleid.

We hebben navraag gedaan bij het expertisecentrum voor het project Talent, en exacte cijfers zijn er niet, maar men stelt dat statistisch een kleine 10 % van de leerlingen meer uitdaging nodig heeft in het onderwijs. Daar zullen dan nog wel gradaties tussen zitten, maar dat is de grootte die geschat wordt rond de doelgroep. Aan de noden en uitdagingen van het merendeel van deze leerlingen wordt tegemoetgekomen, of kan tegemoetgekomen worden via de differentiërende maatregelen die scholen en leerkrachten vandaag al nemen. Het OCB ondersteunt scholen hier ook in. Voor sommige leerlingen zijn inderdaad deze differentiërende maatregelen toch nog onvoldoende, en dit vraagt dus specifieke begeleiding voor de leerkracht, die dan door het expertisecentrum kan geboden worden.

Vanaf november 2022 worden de nieuwe lerende netwerken rond het project Talent opgestart. Nieuwe scholen lopen vanaf november 2022 tot oktober 2023 een traject, samen met een ankerschool of een voorbeeldschool. Momenteel zijn er nog verkennende gesprekken om de sessies af te stemmen op de noden van de nieuwe deelnemende scholen. Vorig schooljaar participeerden zeven Nederlandstalige scholen in Brussel: het Sint-Jan Berchmanscollege Brussel, de Basisschool Lyceum Heilige Familie, het Jan-van-Ruusbroeckcollege, Unesco Koekelberg, 't Regenboogje, Mater Dei en de basisschool Heilig Hart.

Deze lerende netwerken ontwikkelen zich verder, en ook dit jaar worden zij verder begeleid. Het doel is om hen te ondersteunen in het uitbouwen van een kwalitatief onderwijsaanbod aan cognitief sterk functionerende leerlingen en dit aanbod dus verder te verankeren. Maar gelet op de recente start van de nieuwe ronde, hebben we nu nog geen zicht, of zeker nog geen definitief zicht op de deelnemende scholen. Ik wil zeker de lijst overmaken aan de Raad zo gauw het project Talent deze beschikbaar zal hebben. Ik vermoed dat dat wel nog voor het einde van het jaar zal gebeuren.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Dus we spreken voortaan over cognitief sterk functionerende leerlingen in plaats van hoog intelligent, hoogbegaafd of leerlingen met een leervoorsprong. Ik denk dat inderdaad, afhankelijk van hoe dat je het definieert, er gewoonlijk wordt gesproken over een 2 tot 10 % inderdaad van alle leerlingen. Dat wordt toch behoorlijk veel. Leerlingen die inderdaad nood hebben aan differentiatie tot een echte begeleiding op maat. En ik heb gehoord dat u zegt dat er bijvoorbeeld niet veel interesse leek te zijn voor het aanbod dat is ontwikkeld voor scholen in Brussel. Dan vraag ik mij af hoe dat komt. Ik kan me voorstellen dat dat is omdat de leraren, de leerkrachten, de directies op school nu al de handen vol hebben met de uitdagingen waar ze sowieso voor staan, en dat het voor hen helemaal niet evident is om daar ook nog eens bijkomende vorming, bijkomende cursussen op een of andere manier te gaan bijnemen en dat daar dus een drempel zit. Er is misschien nood aan een meer proactieve ontzorging, waar dat bv. het CLB, en waarschijnlijk ook al doet, naar scholen gaan zou kunnen en testen zou kunnen aanbieden. Dat er iets in die stijl is waar dat mensen naar doorverwezen kunnen worden, maar dat er niet per se eerst een leertraject moet doorlopen worden door de school of door de leerkracht.

Misschien is dat een optie, want we zitten inderdaad nog met het gegeven van de nieuwe netwerkoproep die gelanceerd is, en hopelijk gaan Brusselse scholen eraan meedoen. Ondertussen zit er nog altijd een gap tussen wat de ouders met de cognitief sterk functionerende leerlingen meemaken. Er zijn bijzondere uitdagingen, ouders worden daarmee geconfronteerd en worden doorverwezen naar centra. Tenslotte krijgen ze hoge facturen. Ik heb hier een voorbeeld van een gezin met vier kinderen dat door een historiek van de afgelopen jaren aan een factuur zit van meer dan 20.000, 21.000 euro, over de laatste vijf jaar. Die hebben vier keer geluk natuurlijk, maar het is enorm duur en dat blijft toch een probleem. Ook in Vlaanderen wordt er gezegd: *“we willen inzetten op excelleren”*, we zien dan dat er leerlingen zijn met een enorm potentieel, die nood hebben aan begeleiding, en op dit moment is dat dan alleen weggelegd voor diegenen die dat soort middelen kunnen vrijmaken en dat, denk ik, is niet voor velen gegeven. We moeten nog altijd zoeken naar een beter antwoord voor Brussel, om die leegte te dichten. Want de uitdaging is nog altijd te groot, denk ik.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik ben ook blij om te horen dat het OCB een ondersteuningsvraag heeft daarnaartoe, en dat het project Talent tegemoetkomt aan die ankerscholen. Positief zijn die nieuwe maatregelen zoals de minimumleeftijd in de

basisschool en dat je in het secundair onderwijs een aantal jaren kan overslaan. Dat was niet altijd evident in het verleden. Dus dat dat versoepeld wordt, is wel zeer goed.

Ik hoor ook dat het een kleine 10 % is. Ik kan me voorstellen dat het dan inderdaad niet evident is om daar dan een specifieke school voor op te richten. Ik denk dat als het OCB, toch wel het expertisecentrum, daar misschien nog sterker op inzet, dat we dan op de goede weg zijn.

Ik heb ook gehoord dat in het leermiddelencentrum van het OCB daar ook materiaal voor is en dat leerkrachten daar naartoe kunnen. Ik denk dat sensibilisering en ook overtuigen van leerkrachten, en laten weten dat ze kunnen ondersteund worden, zeer belangrijk is.

Collegelid Sven Gatz: We zullen nu eerst kijken of hetzelfde aantal scholen of bijkomende scholen ingestapt is in de nieuwe project- en ondersteuningsronde. En als we die scholen kennen, zullen we kijken, ook met het OCB, hoe we die vreemde gap tussen het aanbod en dan anderzijds het feit dat er relatief weinig scholen op ingaan, kunnen overbruggen. Dus ik hoop, en ik denk wel, dat, misschien trager dan door sommigen gewenst, we op die manier het antwoord op deze beleidsvraag voor een aantal kinderen sterker kunnen verankeren.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik denk dat we er inderdaad op moeten terugkomen en dat we het moeten opvolgen. Er zijn scholen die nu meer hebben gedaan met dat lerend netwerk. Het lijkt me ook interessant om na te gaan wat er dan is geleerd. Hebben die scholen nu het gevoel dat “ja, inderdaad, wij zijn beter gewapend om daarmee om te gaan. Wij zien nu hoe dat we het kunnen doen”. Of hebben zij juist de indruk “ja, we staan aan het begin, maar we hebben nog heel veel nodig”. Dat lijkt mij ook een zeer interessante vraag om mee te nemen in die opvolging en ik denk dat we er dan hier zeker op moeten terugkomen.

- *Het incident is gesloten.*

Ouderbetrokkenheid in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik baseer mij op een onderzoek van de KU Leuven, het is een paar maand geleden verschenen. En dat onderzoek ging in op de rol van ouderbetrokkenheid op school. En hun conclusie was dat bijna alle verantwoordelijkheid bij de school ligt, toch in de ogen van de ouders, en dat die balans terug veel meer in evenwicht zou moeten komen. Ik denk dat we het ook allemaal wel wat aanvoelen, als je praat met directies, maar vaak ook als je sommige ouders hoort, dan lijkt het alsof de opvoeding iets is van de school, waar ze eigenlijk – en ik overdrijf het een beetje natuurlijk – zelf soms nog amper aan te pas komen. En ik doe natuurlijk geen afbreuk aan de ouders, want zo zijn er ook nog veel die actief zijn op school, in ouderverenigingen, die mee nadenken over beleid, die mee nadenken over hoe ze scholen en directies kunnen ondersteunen, en fancy fairs organiseren en andere zaken om geld in het laatje te brengen. Maar toch, algemeen genomen, en dat bevestigt die studie alleen maar, denk ik, dat ouders veel te veel naar school kijken, en wij waarschijnlijk als samenleving ook. De school moet het allemaal maar oplossen, en de ouders, die zitten erbij en kijken ernaar.

Wat me eigenlijk nog meer stoort, is dat ouders of groepen ouders, als ze dan al een rol opnemen op school, het vaak dan ook nog een negatieve rol is. Ook dat hoor je als je praat met scholen en leerkrachten en directies, dat bijvoorbeeld wanneer het kind, zoon- of

dochterlief een B- of C-attest krijgt, of er iets fout loopt, men dan eigenlijk nog de school of de leerkracht met de vinger wijst, eerder dan zoon- of dochterlief eens op het matje te roepen. En zelfs zover gaat het, dat men leerkrachten, directies bedreigt en zo verder. Dat is toch een zeer kwalijke tendens.

Nu, u beseft dat natuurlijk ook, want in het Bestuursakkoord stond daar ook al wel het een en ander over te lezen, onder andere een passage waarin u zegt: “*we stimuleren samenwerking tussen ouders en scholen, en waken erover dat ook ouderbetrokkenheid op een inclusieve manier vorm krijgt*”. Maar ik denk ook dat in de aanbeveling van de Ronde van Brussel staat daar ook een passage over.

Project Connect wil inzetten op de communicatie en samenwerking tussen scholen en gezinnen. De middelen voor het project werden onlangs verdubbeld.

Hoe evalueert u het project? Welke resultaten heeft het bereikt? Hoeveel ouders zijn erbij betrokken? Met name anderstalige ouders moeten gesensibiliseerd worden. Zal het project worden uitgebreid? Worden er bijkomende scholen bij betrokken?

Bestaan er andere projecten om ouderbetrokkenheid te bevorderen?

In hoeverre wordt het schoolreglement gebruikt om ouders te sensibiliseren over hun rechten en plichten? In Nederland moeten ouders bij inschrijving een document ondertekenen waarin ze zich ertoe verbinden om het schooltraject van hun kind nauwgezet op te volgen. Ze worden dus op hun plichten gewezen. Beraadt u zich over de invoering van een dergelijk systeem?

Werkt u samen met ouderverenigingen of andere verenigingen, met brugfiguren voor anderstaligen of met organisaties waarin armen het woord nemen? Zo kunt u het evenwicht herstellen en ouders wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Collegelid Sven Gatz: Ouderbetrokkenheid heeft niet alleen een positief effect op het welbevinden van leerlingen, maar ook op hun schoolprestaties. Een goede samenwerking tussen ouders en school is essentieel voor het verhogen van de ontwikkelingskansen van de leerlingen. De praktijk toont echter aan dat samenwerking en open communicatie tussen school en gezinnen in een kwetsbare situatie niet vanzelfsprekend is. Om scholen en ouders te ondersteunen, startten vzw i-mens en het OCB het project Connect op. Het richt zich tot de meest kwetsbare ouders en biedt een antwoord op hun zorgen, vragen en twijfels.

Na de evaluatie van het project heeft het College de uitgetrokken middelen verdubbeld. Die beslissing geeft aan dat het zinvol is om in dezelfde richting voort te gaan. Ouders stellen steeds meer zeer uiteenlopende vragen over vrijetijdsbesteding, het beantwoorden van brieven, financiële aangelegenheden, opvoeding, inschrijvingen, huiswerkbegeleiding, huisvesting, enz...

Alle tot nu toe betrokken scholen willen de acties verankeren. Dat is goed nieuws, want het vertrouwen van ouders en scholen verkrijgen, is werk van lange adem.

Er werden verschillende methodieken uitgetest. Afhankelijk van de context werd er gewerkt met zitdagen of spreekuren voor ouders, koffiemomenten, oudercafés, welzijnsmarkten, aanwezigheden aan de schoolpoort, ouder-kindactiviteiten in de klas, enzovoort.

Dankzij laagdrempelige en zeer visuele communicatie worden alle ouders, ook de anderstalige ouders, van de leerlingen in de vijf deelnemende scholen bereikt. Het volledige overzicht van de activiteiten en hun bereik zal aan het verslag worden toegevoegd.

In opdracht van de VGC houdt Connect gegevens bij over het aantal en de aard van de contacten en gesprekken per school, net als informatie over de thema's die aan bod komen. We houden de planlast zo laag mogelijk en leven de privacywetgeving na. Daarom wordt het gender, het opleidingsniveau, de gemeente en de taalrol van de ouders niet geregistreerd.

Leerkrachten worden tevens ondersteund bij de voorbereiding van oudercontacten en verkrijgen zo meer inzicht in de leefwereld van kwetsbare ouders en leerlingen. Op hun beurt krijgen de ouders meer zicht op wat zich in de klas afspeelt. Voorts worden ouders via de methodiek "helpende handen" mee betrokken in het schoolgebeuren en nemen zij via vrijwilligerswerk concrete taken op.

Elke partner speelt een rol. Connect helpt ouders met individuele vragen, ondersteunt de school door activiteiten te organiseren en begeleidt de directie en het zorgteam om beter met kwetsbare ouders om te gaan.

De school leidt ouders toe naar Connect, maakt het project bij alle ouders bekend en beraadt zich over het ouderparticipatiebeleid op basis van de vragen van ouders aan Connect.

Tijdens alle ontmoetingsmomenten en uit formele bevestigingen blijkt dat de ouders tevreden zijn over hun deelname aan het project.

Connect richt zich vooral tot basisscholen. Bij de selectie van scholen wordt er rekening gehouden met de SES-indicatoren. Er worden dus vooral scholen met een kwetsbaar publiek gekozen.

Momenteel worden verkennende gesprekken gevoerd met de volgende scholen: Sint-Joris in Stad Brussel, Paloke in Sint-Jans-Molenbeek, Conscience en Muziekladder in Schaarbeek, de Schatkist en Harenheide in Haren, Goudenregen in Ganshoren, Koningin Astrid in Laken en de Parkschool in Vorst. In Ket & Co in Sint-Jans-Molenbeek werd dit schooljaar al een nieuwe werking opgestart.

Tijdens de Ronde van Brussel heb ik gesprekken gevoerd met verschillende schoolteams. Ouderbetrokkenheid was een terugkerend thema. Het project Connect wordt dan ook geflankeerd door andere alternatieven.

Het OCB biedt ondersteuning in ouderbetrokkenheid op maat van de school. Op de website is informatie beschikbaar voor scholen die hun communicatie met de ouders willen verbeteren. Dankzij de samenwerking met vzw Krijt is er aandacht voor financieel kwetsbare ouders. Het Centrum voor Basiseducatie Brusselleer (Ligo) werkt rond dit thema samen met het OCB. Uiteraard komt het ook aan bod in de werking van de Brede School. De Vrienden van het Huizeke organiseren een schoolpoortwerking en schakelen brugfiguren in. Tot slot, loopt er via het Geïntegreerd Breed Onthaal, in samenwerking met de CAW's, een proefproject rond vragen van kwetsbare ouders.

Het schoolreglement geeft aan wat de wederzijdse rechten en plichten zijn van de leerlingen, de ouders en de school. De school stelt het op in overleg met de ouderraad en is zelf bevoegd

voor de inhoud van het reglement. Het College kan er dus niet dieper op ingaan, maar ik onderzoek graag welke eisen Nederlandse scholen aan de ouders van hun leerlingen stellen. Misschien hebben sommige Brusselse scholen al vergelijkbare stappen gezet.

Bestaande werkingen en ouderverenigingen worden systematisch bij het beleid betrokken, onder meer door bepaalde activiteiten samen te organiseren. Ik denk daarbij o.a. aan de organisatie van welzijnsmarkten met welzijnspartners, die ik bij het begin van de legislatuur heb opgezet samen met collegevoorzitter Elke Van den Brandt. Er vindt regelmatig overleg plaats met ouderverenigingen en partnerorganisaties. Hun opmerkingen en bedenkingen worden zoveel mogelijk opgenomen in de concrete werking.

Het project Connect vormt een centrale toegangspoort. Het aantal partnerscholen wordt fors verhoogd. Ik kijk ernaar uit om te zien hoe de werking binnenkort wordt verankerd en uitgebreid.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Iedereen is tevreden dat er bijkomende middelen vrijkomen en dat meer scholen aan het project zullen deelnemen. U gaat creatief aan de slag om ouders vaker naar school te krijgen en hun betrokkenheid te verhogen. Er is opkomst bij zittingen en vergelijkbare activiteiten, maar zijn ze ook doeltreffend om de betrokkenheid op te krikken?

Veel ouders komen niet eens meer opdagen op oudercontacten. Misschien komt dat doordat ze de taal niet spreken, maar ik denk dat die verklaring te vaak als drogreden wordt aangevoerd. Iedereen kent wel iemand uit zijn omgeving die het Nederlands wél machtig is en bereid is om mee te gaan naar het oudercontact. Verplichte aanwezigheid bij het oudercontact zou kunnen worden opgenomen in het schoolreglement, zoals in Nederland. Scholen bieden hun leerlingen de best mogelijke ondersteuning, maar mogen van ouders verwachten dat zij tenminste naar het oudercontact komen.

U zegt dat het College zich toespitst op kwetsbare gezinnen. In Brussel is dat een logische keuze, maar is enkel focussen op kwetsbare gezinnen geen denkfout? Ik denk aan een negatieve uiting van ouderbetrokkenheid: sommige ouders beledigen, verwensen of bedreigen leerkrachten en directies. Sommigen dreigen zelfs dat ze een advocaat onder de arm zullen nemen omdat hun kind een B- of C-attest heeft gekregen. Vaak gaat het niet om kwetsbare, maar om goed opgeleide en mondige ouders. Er is nog een lange weg te gaan om het respect voor leerkrachten te bevorderen. Ook voor het leerkrachtentekort speelt dat een rol.

Ik rond af met een boutade. Als kinderen vroeger met straf thuishwamen, moesten ze hem van hun ouders vaak dubbel maken. Zo werd respect voor de leerkracht afgedwongen. Als kinderen nu met straf of een B- of C-attest thuishkomen, gaan de ouders klagen op school. Die vorm van ouderbetrokkenheid is onwenselijk. Het beleid moet absoluut rekening houden met welvarende en hoogopgeleide ouders die dringend meer respect voor de school moeten opbrengen.

Collegelid Sven Gatz: U hebt het over de wortel en de stok. Wat de wortel betreft, brengen we met het project Connect wel degelijk meer en betere ouderbetrokkenheid tot stand. Het project wordt uitgebreid, dus er is nog winst te boeken. Wat de stok betreft, zal ik bestuderen hoe het verplichte engagement van ouders eventueel in het schoolreglement kan worden opgenomen, liefst zonder daarvoor de zoveelste bevraging te hoeven organiseren. Houdt u er wel rekening mee dat decretaal geregeld is dat scholen hun reglement mogen invullen.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt geschorst om 11.00 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 11.02 uur.*

Overheveling van bepaalde subsidies naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): In de gemeenschappelijke algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie staat dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering gedurende de legislatuur 2019-2024 verder werk zou maken van meer beleidsharmonisatie.

Meer bepaald de versterking van de samenhang en de complementariteit van de welzijns- en gezondheidsmateries vormt daarin een belangrijke doelstelling. Door bepaalde steunmaatregelen en subsidies over te hevelen naar de GGC en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zet men beduidende stappen richting dat objectief.

Het is ook in dat licht dat verschillende organisaties de voorbije weken het bericht kregen dat de GGC de subsidiëring van hun werking binnenkort zal overnemen.

Welke subsidies worden er exact overgenomen door de GGC? Over welke beleidsdomeinen en organisaties gaat het? Gaat het over een volledige of gedeeltelijke overheveling? Kan u het bredere kader schetsen waarin we deze overname moeten zien? Hoe ziet het College die overname concreet? Wat zijn de consequenties voor de betrokken organisaties?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik sluit me graag aan bij de vragen van mevrouw Els Rochette die ook aan bod komen in de begrotingsbesprekingen en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

De GGC krijgt bijkomende middelen. Het Rekenhof heeft erop gewezen dat 11,1 miljoen euro van die bijkomende middelen worden toegekend in het kader van, ik citeer: *“de beslissing van de Brusselse regering van 23 juni 2022 over de versterking van de coherentie en van de complementariteit van de welzijns- en gezondheidsmateries en de beroepsinschakeling door de overdracht in 2023 en 2024 naar de GGC en het gewest van bepaalde steunmaatregelen en bepaalde subsidies.”* Wat valt hier precies onder? Welke middelen draagt de VGC over en welke gevolgen heeft dit voor het beleid?

Als het de bedoeling is van de VGC om meteen subsidies over te dragen aan de GGC dan moeten daar voorwaarden aan worden gekoppeld. Een uitleg van het College is hier wel op zijn plaats.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik ben blij dat collega Els Rochette het debat opnieuw opent. Het leek erop dat deze belangrijke beslissing wat ondergesneeuwd is geraakt. Het College antwoordde eerder al op mijn schriftelijke vraag, maar ik wil graag nog verduidelijking vragen.

In hoeverre is de Vlaamse Gemeenschap bij deze beslissing betrokken? Hier kreeg ik eerder geen antwoord op. Het gaat om projecten en organisaties die vaak ook een Vlaamse erkenning hebben. Welke bijdragen of opmerkingen hebben deze actoren geleverd indien ze betrokken werden bij het debat?

Welke garanties kreeg het College over de tweetaligheid die de GGC levert? Sommige organisaties moeten een Nederlandstalige of gedeeltelijk Nederlandstalige werking kunnen garanderen. Op de lijst die ik ontving, stond ook D'Broej. Als ik me niet vergis zullen zij ook van de VGC middelen krijgen. Dar zal de begrotingsbespreking natuurlijk nog uitwijzen. D'Broej is een belangrijke werking die op jaarbasis zo'n 700.000 euro toegekend krijgt voor hun jeugdwerking. Vermindert hun subsidiëring omdat ze door de GGC wordt overgenomen?

Dat bedrag is geen peulenschil en toont aan dat het niet om kleine projecten gaat die bij de GGC terecht komen. Daarom denk ik dat het overleg met Vlaanderen wel op zijn plaats is.

Er wordt 1,7 miljoen euro aan subsidies overgeheveld naar de GGC. Die middelen komen dus vrij bij de VGC. Waar zal het College deze vrijgekomen middelen inzetten?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): De voorliggende vraag om uitleg werd ook in de bevoegde commissie besproken met minister Alain Maron. Het lijkt me interessant om een duidelijke visie van het College te ontvangen.

De GGC is een gedeelde bevoegdheid tussen de taalgemeenschappen in. Tijdens mijn tussenkomst in de bevoegde commissie benadrukte ik het belang van een goede implementatie. Het Geïntegreerd Welzijn- en Gezondheidsplan is er. De 'cocomisatie' of overheveling wordt verdergezet. We zetten ook meer in op eerstelijns hulp. Dat is volgens mij de juiste ambitie. Toch moeten we erop letten dat deze ambitie uitgevoerd wordt met inspraak en participatie.

Ook de Nederlandstalige actoren op het terrein moeten als volwaardige partners betrokken worden bij de implementatie van het beleid. Dat heb ik samen met andere collega's meerdere keren herhaald.

Wat onderneemt het College en wordt de lang opgebouwde expertise van de VGC ten volle gebruikt?

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Ik ben het er helemaal niet mee eens dat deze beslissing ondergesneeuwd is geraakt. Er werd zowel in de Commissie Algemene Bicommunautaire Zaken met ministers Sven Gatz en Bernard Clerfayt, als in de Commissie Sociale Zaken en Gezondheid met minister Alain Maron, zeer uitgebreid over gediscussieerd.

Het is natuurlijk goed om het debat ook in de VGC te openen. De laatste vraag van mevrouw Bianca Debaets is zeer terecht. Het is geen overheveling van middelen van de VGC naar de GGC zoals de heer Mathias Vanden Borre leek te insinueren, maar een vrijgekomen budget voor de VGC. Voor de organisaties is ervoor zover ik begrijp een garantie van continuïteit van subsidies, dat zal de collegevoorzitter ook bevestigen.

Gisteren had collega Gilles Verstraeten een interessante opmerking. Sommige Nederlandstalige organisaties die overgeheveld worden, werken al bicommunautair. In hun werking zijn ze al gecocomiseerd, maar in de subsidies nog niet, hoewel ze een publiek

aantrekken dat breder is dan enkel de Nederlandstalige Brusselaars. Daarom is het op zich een logische beslissing om de regels en subsidies af te stemmen op de eigenlijke werking van deze organisaties. Daarnaast lijkt het me vanzelfsprekend dat zulke organisaties ook bij de VGC aankloppen voor subsidies. De situatie is nog interessanter bij de Cocof waar veel organisaties nog eentalig zijn. Als zij overgaan naar de VGC, moet dat gepaard gaan met de openstelling van hun werking naar het Nederlandstalige publiek. Over de Nederlandstalige organisaties zelf, maak ik me minder zorgen. Zij moeten vooral voldoende gefinancierd worden de komende jaren en moeten hun tweetalige werking kunnen blijven behouden.

Hoe de budgettaire ruimte wordt vrijgemaakt zal deels ook terugkomen in de budgettaire discussies. We kunnen hier voor een stuk op vooruit lopen, maar niet te veel.

Zijn er nog plannen voor de toekomst? Zijn er nog andere organisaties die het College naar de GGC wil overhevelen of die zelf aangeven dat te willen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het is inderdaad een goed idee om het debat ook in de VGC te voeren.

We zijn er dankzij de goede samenwerking met collega Alain Maron en de GGC in geslaagd om een aantal subsidies die tot op heden door de VGC werden toegekend, over te dragen naar de GGC. Met de overname van deze subsidies, willen we bijdragen tot een grotere coherentie en minder versnippering van zowel het VGC-beleid als van het GGC-beleid. Op die manier wordt er werk gemaakt van meer eenheid van beleid, meer samenwerking op het terrein, minder planlast voor de organisaties en een toegankelijker aanbod voor de Brusselaars. Dat laatste is het allerbelangrijkste.

Het Verenigd College keurde de overheveling van een aantal specifieke subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie goed met als doel om binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad de samenhang en de complementariteit te versterken.

Het gaat voor de duidelijkheid niet om de inkanteling van steunmechanismen of overdragen van bevoegdheden, maar wel om de overname van een aantal specifieke subsidies die tot nu toe door de Vlaamse Gemeenschapscommissie werden toegekend. Deze overname heeft geen impact op het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat om een aantal organisaties met een waardevolle werking in Brussel – het is zeker ook een appreciatie voor die organisaties, waaraan de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het verleden een jaarlijkse werkingsubsidie heeft toegekend. De subsidie van de VGC maakte het voor deze organisaties mogelijk om hun werking in Brussel, of bepaalde Brusselspecifieke aspecten van hun werking, te ontwikkelen en verder uit te bouwen.

De subsidies waarvoor nu werd beslist tot de overname door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreft Brusselspecifieke werkingen en deelwerkingen van organisaties waarvoor de Vlaamse Gemeenschapscommissie niet altijd de meest voor de hand liggende overheid is geweest op het vlak van bevoegdheidsverdeling. Het gaat om subsidies die – vaak al sinds heel lange tijd – door de VGC jaarlijks werden toegekend en onder verschillende beleidsdomeinen van de VGC vielen, zoals welzijn, gezondheid, stedelijk beleid, samenleven in diversiteit en jeugd.

Met deze overheveling kan een aantal Nederlandstalige organisaties, dat nu reeds een GGC-

werking ontplooit of aansluit op de Brusselse meertalige context, een duurzaam perspectief, meer slagkracht en nieuwe ontwikkelingskansen krijgen binnen de bicommunautaire context van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie neemt voor hen vanaf 1 januari 2023 de subsidies over. Ik zal de lijst met concrete organisaties en bedragen bezorgen aan de raadsleden.

Het gaat globaal gezien om twee soorten, enerzijds organisaties die tot nu toe door zowel de VGC als de GGC gesubsidieerd werden en nu dus de volledige subsidie bij de GGC krijgen en anderzijds organisaties die een subsidie van de VGC kregen voor een werking die binnen de deeldomeinen en bevoegdheden van de GGC vallen.

Voor die eerste categorie van organisaties die al een structurele ondersteuning van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie genieten gaat het bijvoorbeeld over Medimmigrant, Lhiving, Home Info, het Meldpunt Ouderenmisbehandeling en Convivium.

Voor de tweede categorie, namelijk de organisaties die een werking ontplooiën binnen de beleidsdomeinen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie gaat het bijvoorbeeld over het straathoekwerk van JES, Merhaba, de klusdiensten van Chambéry en Bonnevie.

Al deze organisaties krijgen vanaf 1 januari 2023 voor deze werkingen hun subsidies van de GGC.

Het denkspoor om de geïntegreerde wijkwerkingen via de overheveling naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie financiële zekerheid te bieden als tweetalig buurtaanbod dat beleidsdomeinen overstijgt, bestond al langer. Het was bijvoorbeeld letterlijk opgenomen in het Bestuursakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Bij D'Broej gaat het om een gedeeltelijke overname van de jaarlijkse subsidies die vanuit het beleidsdomein Jeugd van de VGC werden toegekend. De VGC zal ook nog andere subsidies aan D'Broej blijven geven. Alle andere overnames zijn voor het volledige subsidiebedrag dat de organisaties tot 2022 van de VGC ontvingen.

Hoe verloopt deze overname concreet? Het is belangrijk dat het een warme overdracht wordt. We willen de overdracht dus goed begeleiden. De VGC heeft de beslissing tot overname van de subsidies aan alle organisaties gecommuniceerd en toegelicht via een overleg.

Ook op administratief niveau wordt gewaakt over een warme en kwalitatieve overdracht, zo heeft de VGC-Administratie de collega's van de GGC grondig geïnformeerd over de gesubsidieerde werkingen, zowel inhoudelijk als financieel. De GGC-Administratie heeft daarna elke organisatie uitgenodigd voor een intakegesprek, waarbij ook de VGC-Administratie ook aanwezig was. Dit gaf de GGC-Administratie en de betrokken organisaties de mogelijkheid om elkaar beter te leren kennen, verduidelijkingsvragen te stellen of onduidelijkheden uit te klaren.

Tot slot, was er op vrijdag 26 november 2022 een collectief informatiemoment in het GGC-administratiehuis met alle organisaties om de concrete werkwijze toe te lichten in functie van de subsidiëring vanaf 2023. Zowel de VGC-Administratie als de betrokken kabinetten waren hierbij ook aanwezig.

Alle organisaties kregen de noodzakelijke documenten om hun aanvraag te formaliseren met het oog op subsidiëring door de GGC vanaf 2023.

De Administratie van de VGC staat in nauw contact met de collega's van de GGC om de verdere opvolging van dit traject waar te nemen. De GGC-Administratie verdient trouwens in dit hele traject een pluim voor de snelheid, vriendelijkheid, zorgzaamheid en de efficiëntie waarmee ze deze overname hebben aangepakt.

De voornaamste consequentie voor de organisaties is evident. De GGC is de nieuwe subsidiegever van deze werkingen of deelwerkingen. Voor een groot deel van de betrokken organisaties betekent dit nu een verruiming van hun netwerk, waardoor ze vanuit hun eigenheid, naast het vertrouwde N-netwerk, ook banden kunnen opbouwen met de GGC en de ruimere bicommunautaire sector.

Verder moeten de betrokken organisaties in de toekomst de subsidies dus niet meer bij de VGC aanvragen, maar bij de GGC. Voor een groot deel van hen betekent dit vooral een belangrijke administratieve vereenvoudiging en planlastvermindering, aangezien er jaarlijks een aanvraag- en verantwoordingsdossier minder moet worden ingediend.

Sommige organisaties, zoals bijvoorbeeld JES en de geïntegreerde wijkwerkingen, hadden bij de VGC een meerjarenovereenkomst. Die eindigt in principe op 31 december 2022. De besluitvorming hiervoor wordt voorbereid voor het College van december. Specifiek voor D'Broej wordt een aangepaste overeenkomst voorbereid, samen met de subsidiëring voor het jaar 2023.

De tweetaligheid van de GGC is grondwettelijk verankerd. We spreken hier over organisaties die een ruime Nederlandstalige werking hebben. Die moet uiteraard bewaakt blijven. De grote uitdaging is om ervoor te zorgen dat de organisaties die vanuit de Franstalige sector worden overgeheveld ook een Nederlandstalige werking krijgen en dat organisaties met een Nederlandstalige werking zich openstellen naar een Franstalige werking. De organisaties met een Nederlandstalige werking werkten vaak al in de meertalige context van Brussel en hebben al een openheid naar andere talen. Zij kunnen hun bestaande werking verderzetten, met uiteraard garanties voor het gebruik van het Nederlands in een tweetalige overheid.

Het is niet zo dat de middelen van de VGC worden overgeheveld. De middelen van de VGC kunnen anders ingezet worden. Er komt dus binnen de VGC meer marge, maar we blijven natuurlijk wel in een moeilijke budgettaire context zitten. Dat zal de komende weken zeker besproken worden in het kader van de begroting. Uiteraard betekent dit extra kosten voor de GGC. Er werden bijkomende middelen ingeschreven.

We hebben geen extra organisaties in het vizier om over te dragen naar de GGC.

Voor wat betreft de samenwerking op de eerste lijn: we willen inderdaad veel meer buurtgericht werken, zo dicht mogelijk bij de mensen. Gisteren was er een overleg met vertegenwoordigers van Brussels minister Alain Maron en de Vlaamse ministers Hilde Crevits en Benjamin Dalle over de organisatie van de eerstelijnszone. Ook in Vlaanderen hebben ze hierover dezelfde visie. Er moet werk gemaakt worden om de samenwerking van de Nederlandstalige partners – de eerstelijnszone BruZEL en de welzijns- en gezondheidspartners – in het geïntegreerde Brussels beleid te verankeren, zowel op het

terrein als beleidsmatig.

De voorzitter: Iedereen overschrijdt vandaag de spreektijden. Ik vraag om de timing beter te respecteren.

Mevrouw Els Rochette (one.Brussels-Vooruit): Ik ben blij dat de collegevoorzitter uitgebreid geantwoord heeft, want het is een heel belangrijk onderwerp en er waren vragen van 5 leden. In het Brussels Parlement wordt dan de spreektijd verdubbeld.

Het lijkt erop dat de overheveling goed is voorbereid en dat er echt aandacht is besteed om de organisaties warm te maken voor het idee en om hen een goede band te kunnen laten opbouwen met de andere administraties. Uiteindelijk is het een win-winsituatie voor iedereen, voor Brussel, maar vooral ook voor de klanten van deze organisaties. De organisaties zullen minder planlast hebben. Ze moeten een subsidiedossier minder indienen. De Brusselse context is al ingebed in deze organisaties. Het gaat echt om een harmonisering en vereenvoudiging van de werking. Alles zal toegankelijker worden. Het is echt een goede zaak. Blijft de VGC-Administratie nog even betrokken om te kijken hoe de overgang verloopt en blijft ze nog even beschikbaar voor hulp indien nodig?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Mijn collega Gilles Verstraeten volgt dit debat. Ik kan moeilijk in zijn naam spreken als hij wordt geciteerd. Mij valt er een aantal punten op. De collegevoorzitter vernoemt meermaals Brussels minister Alain Maron. Zij zit in een andere hoedanigheid natuurlijk met hem aan tafel.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik heb ook goed met mezelf samengewerkt.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het valt ons al meerdere jaren op dat de GGC *de facto* het College van de heer Alain Maron is. Er is weinig gemeenschappelijk aan dit College.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het is ook het College van Brussels ministers Bernard Clerfayt en Sven Gatz en Brussels minister-president Rudi Vervoort. Het College bestaat uit 5 leden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Voor Welzijn heeft de collegevoorzitter daar een zeer belangrijke rol te vervullen, maar ze laat na die op te nemen. Dat is een opvallend gegeven. Het is haar taak om de belangen van de Vlaamse Gemeenschap daar te verdedigen. Als zij dat zou doen, zouden we met net iets meer vertrouwen dergelijke beslissingen tegemoet zien. Aangezien dat ze dat de afgelopen jaren heeft nagelaten, kunnen we ons alleen maar bezorgd opstellen.

Het lijkt er ook op dat de organisaties hier zelf geen vragende partij voor waren, maar dat ze geïnformeerd werden over de overheveling toen de beslissing al genomen was. Blijkbaar werden ze hierover op voorhand niet geconsulteerd.

De voorzitter: De spreektijd zit er op. Kan de heer Mathias Vanden Borre afronden?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Daarnaast zitten we nog met bezorgdheden over de tweetaligheid en over de aanwezigheid van Vlaams minister Benjamin Dalle bij de GGC.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Na het antwoord is het voor mij nog steeds niet duidelijk

in hoeverre de Vlaamse Gemeenschap hierover werd geïnformeerd en hierbij betrokken werd? Niet alleen achteraf, maar ook vooraf, om te bekijken wat de consequenties zullen zijn, ook voor wat betreft de Vlaamse erkenningen die heel wat van die organisaties hebben.

Ik hoor de collega van Groen zeggen dat de organisaties met hun publiekswerking al meer mensen bereikten dan alleen maar Nederlandskundigen of Nederlandstaligen, maar als we die redenering doortrekken dan moeten we alle voorzieningen en projecten overhevelen naar de GGC. Naar Muntpunt en de KVS komen ook anderstaligen. Ook het UZ bereikt anderstaligen. Ik vind dit een vreemde redenering. Het is overigens een van onze kernopdrachten om ook voor 30 % anderstaligen te bereiken. Dit kan dus geen argument voor een overheveling zijn.

Op mijn vraag wat de VGC zal doen met de vrijgekomen middelen, antwoordt de collegevoorzitter dat ze het nog niet weet en wijst ze op de moeilijke budgettaire situatie. Hierdoor krijg ik het gevoel dat het om een besparingsoperatie gaat want er is geen duidelijk plan wat u met de vrijgekomen middelen zult doen.

De voorzitter: U gebruikt dubbel zoveel spreektijd.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Ik zal mijn vraag nog afwerken, zoals de anderen dat hebben gedaan. Ik maak me zorgen over de tweetaligheid, want we weten allemaal dat er in theorie tweetaligheid is, maar in de praktijk niet.

De voorzitter: Het woord is aan mevrouw Khadija Zamouri.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v): Mevrouw de voorzitter, er is geen nood om extra druk op te leggen. We hebben nog meer dan een half uur voordat het amper middaguur is en we hebben nog maar een of twee vraagjes te gaan. Dat lukt dus perfect.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Ik ben van het principe dat de spreektijden moeten worden gerespecteerd.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Het siert de voorzitter dat ze de timing in het oog houdt, maar het is een feit dat verschillende leden het woord hebben genomen tijdens de spreektijd van mevrouw Bianca Debaets. De antwoorden van de collegevoorzitter zijn het belangrijkste.

Mevrouw de collegevoorzitter, u hebt me ervan kunnen overtuigen dat die warme overdracht gegarandeerd is. U hebt de partners en de beleidsverantwoordelijken opgenoemd. U hebt aangegeven hoe vaak en hoeveel er samen werd overlegd. U hebt gegarandeerd dat iedereen ermee instemt en dat jullie een consensus hebben gevonden om deze overdracht te realiseren. Het is nu tijd om de krachten te bundelen en ervoor te zorgen dat we maximaal kunnen inzetten op wat de Brusselaar nodig heeft.

- *Voorzitter: de heer Fouad Ahidar*

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Als de spreektijden te kort zouden zijn of bepaalde debatten belangrijker zijn, dan moet het Reglement van Orde worden aangepast en

zo nodig moeten de spreektijden worden verlengd. Zolang het Reglement van Orde geldt, is het evenwel logisch dat het wordt toegepast.

Met betrekking tot de reactie van mevrouw Bianca Debaets, zeg ik niet dat elke organisatie die per definitie een ander publiek bereikt, een bicommunautaire aard moet krijgen, maar het is voor veel organisaties een feit dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk in een bicommunautaire of zelfs meertalige context werken. Ze kunnen niet meer of nog moeilijk voldoen aan de eisen om hoofdzakelijk in het Nederlands te werken, die door de Vlaamse decreten en verordeningen van de VGC zijn opgelegd. Het is verplicht om hoofdzakelijk in het Nederlands te werken. Ik herinner u aan de debatten die we over de gemeenschapscentra hebben gevoerd.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ten eerste, de keuze van de organisaties is niet gebaseerd op de vraag of ze al dan niet tweetalig zijn. Veel organisaties werken in een meertalige context. Het uitgangspunt is evenwel de vraag of het logischer is dat de GGC ervoor bevoegd is. De vraag die me werd gesteld, was hoe we garanderen dat in een tweetalige context gewerkt wordt. Het antwoord op die vraag is dat deze organisaties die gewoonte al hebben.

Of ze vragende partij zijn of niet, verschilt van organisatie tot organisatie. Sommige organisaties waren inderdaad vragende partij. Over sommige is er al langer discussie, zoals de wijkwerkingen die in het vorige Regeerakkoord waren ingeschreven. Andere zijn wat onzekerder erover. Daarom is die warme overdracht belangrijk.

We hebben geen subsidies overgedragen van organisaties die over een Vlaamse erkenning beschikken en voordien nog geen GGC-subsidie kregen. Het gaat dus in de meeste gevallen niet om door Vlaanderen erkende of gesubsidieerde werkingen. Bv. VRGT kreeg al een GGC-subsidie. Er verandert dan fundamenteel niets in de verhouding die ze met de Vlaamse Gemeenschap heeft.

We krijgen een beperkte spreektijd en ik vind het ook belangrijk dat de sprekers zich daaraan houden. Ik heb gezegd dat die middelen worden ingeschreven in de begroting. Het is niet zo dat er geen plan is, maar vanaf volgende week zullen we de begroting in de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid bespreken. Op dat moment kunnen we toelichten hoe die middelen worden ingezet. Op die vraag is er immers niet een antwoord. Al die middelen gaan immers niet naar een project. Daarmee worden verschillende organisaties versterkt. Zij worden ook met de inflatie geconfronteerd. De VGC heeft niet de gewoonte om werkingen te indexeren, maar we merken de gevolgen van de inflatie wel op het terrein. Er is een begrotingsoefening gebeurd. Ik wil die met jullie in alle openheid en transparantie bespreken, maar ik stel voor dat we dat tijdens de komende begrotingsbesprekingen doen.

Een andere vraag was of er overleg gepleegd is met de Vlaamse Gemeenschap. De GGC heeft op een gegeven moment een politieke beslissing genomen. We hebben met anderen daarover gepraat. Daarom verklaarde ik dat we heel bewust zijn omgegaan met organisaties die geen Vlaamse erkenning hadden en nog geen GGC-subsidie krijgen. Sommige hebben al een GGC-subsidie en worden versterkt. Het gaat hier om de overheveling van subsidies van de VGC. Dus er verandert niets in de relatie tussen die organisaties en de Vlaamse overheid, ook niet op gebied van bevoegdheid. Het gaat dus enkel om de middelen die worden gegeven. Voor ons is het belangrijk dat dit organisaties zijn die middelen kunnen behouden. Werkingen als

de D'Broej en Home-Info zijn belangrijke werkingen die we in Brussel willen behouden. We weten dat het voor de subsidies die we nu overhevelen eigenlijk logischer is dat ze onder de GGC vallen. Dus enkel de subsidies worden overgedragen binnen een coherentie van bestuur.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt geschorst om 11.36 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 11.38 uur.*

Samenwerking tussen het Huis van het Nederlands en de Brusselse gemeenten

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het Huis van het Nederlands beschikt over een aanbod voor de Brusselse gemeentebesturen om de kennis van het Nederlands bij hun personeel te verbeteren. Dat is broodnodig, want uit het meest recente jaarverslag van de Brusselse vicegouverneur blijkt opnieuw dat het helaas nog nooit zo slecht gesteld was met de naleving van de taalwetgeving door Brusselse gemeentebesturen en OCMW-besturen. Volgens cijfers die mijn collega in het Vlaams Parlement, mevrouw Annabel Tavernier, opvroeg, hebben in de periode 2015-2021 maar vijf van de negentien Brusselse gemeenten een beroep gedaan op dat aanbod. Eerder waren dat Jette, Anderlecht en de Stad Brussel. Anderlecht ging verder met ondersteuning. Sint-Agatha-Berchem en Sint-Pieters-Woluwe stapten recent in. Opmerkelijk is dat vooral gemeenten uit het zuiden van het Gewest, zoals Elsene, Vorst, Oudergem, Sint-Gillis, in het verleden interesse toonden, maar tot op heden nog helemaal geen gevolg daaraan hebben gegeven.

Om meer Brusselse gemeenten te overtuigen een samenwerking op te zetten, werkte het Huis van het Nederlands een nieuw en breder aanbod uit. Concreet hebben gemeenten de keuze uit een instapaanbod, een aanbod met focus op taalverwerving en een intensief taalbeleidstraject. Behalve een verkennend gesprek met de gemeente Schaarbeek en concrete interesse van de gemeente Ganshoren, heeft dat nog niet geresulteerd in nieuwe samenwerkingen. Het Huis van het Nederlands organiseerde zelfs een bevraging om de noden in kaart te brengen. Amper acht van de negentien gemeenten hebben daarop gereageerd.

Ik kan alleen maar vaststellen dat de meeste Brusselse gemeenten helaas gewoon weigeren om inspanningen te leveren. Hetzelfde geldt voor OCMW's, waar de situatie nog erger is. Behalve enkele verkennende gesprekken zijn er, met uitzondering van het OCMW van Sint-Gillis, vooralsnog geen specifieke samenwerkingen lopende of gepland.

De oorzaak van dat - noem het maar gerust arrogant - gedrag kan deels gevonden worden op het gewestelijke niveau. Zodra de vicegouverneur een aanwerving schorst, hoort de Brusselse Hoofdstedelijke Regering of het Verenigd College voor de OCMW's, die natuurlijk te vernietigen. Dat gebeurt evenwel nooit.

Het Huis van het Nederlands heeft dit aanbod gecreëerd in opdracht van de VGC. Het is dus aan de VGC om die opdracht te evalueren en zo nodig bij te sturen.

Is het College op de hoogte van het enorme gebrek aan interesse bij Brusselse gemeenten voor dit aanbod? Wordt de opdracht geëvalueerd of bijgestuurd?

Welke redenen geven de Brusselse gemeentebesturen aan die geen samenwerking met het Huis van het Nederlands hebben of wensen?

Heeft het College de Nederlandstalige schepenen van die gemeentebesturen daarover al aangesproken?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Sinds 2021 is er een meerjarenovereenkomst tussen de VGC en het Huis van het Nederlands Brussel, die loopt tot 2025 en een aantal duidelijke doelstellingen en opdrachten bevat. De VGC en het Huis van het Nederlands evalueren die opdrachten continu, op basis van jaarverslagen en tussentijdse overlegmomenten met het Huis in de loop van het jaar. De initiatieven van het Huis van het Nederlands naar de Brusselse gemeenten toe, en de resultaten daarvan, vormen uiteraard altijd een onderdeel van die evaluatiemomenten en gesprekken.

Het Huis van het Nederlands heeft de voorbije jaren verschillende initiatieven genomen om een aanbod op maat te ontwikkelen teneinde de drempel voor de gemeenten te verlagen: maand van het Nederlands, mails naar burgemeesters, aanwezigheid op overlegplatformen van de gemeenten enzovoort.

In gesprekken van het Huis van het Nederlands met Brusselse gemeenten geven de gemeenten aan dat het vaak een uitdaging is om in te gaan op het aanbod van het Huis vanwege de grote werkdruk, moeilijkheden om medewerkers tijdens de diensturen vrij te stellen en het belang om altijd een bediening aan de loketten te waarborgen. Een taal leren, is een intensief engagement. Het Huis van het Nederlands stelde ook vast dat taalbeleidstrajecten als aanbod voor gemeenten soms te zwaar werden gepercipieerd. Bij de gemeenten is er vooral vraag naar lessen op maat op de werkvloer.

Sinds vorig jaar segmenteert het Huis van het Nederlands daarom op basis van die feedback zijn aanbod. Volledige taalbeleidstrajecten blijven mogelijk, maar daarnaast heeft het Huis ook korter lopende modules ontwikkeld zoals acties rond sensibilisering van medewerkers en lessen Nederlands op maat van de werkvloer. Het recente aanbod van lessen op maat van de werkvloer werkt motiverend voor de medewerkers en zorgt voor meer engagement en meer draagvlak bij de gemeenten.

Zo heeft het Huis van het Nederlands sindsdien bv. samengewerkt met de gemeenten Sint-Pieters-Woluwe en Anderlecht: in beide gemeenten organiseerde het Huis trajecten rond lessen op de werkvloer in samenwerking met CVO Brussel. In die lessen ligt de focus op een afstemming van het Nederlands op de specifieke noden en contexten van de werkvloer. Deze lessen zijn een succes. In Anderlecht behaalden bv. acht op de twaalf medewerkers het SELOR-attest na deze opleiding.

In Ganshoren werkt het Huis van het Nederlands momenteel ook aan de opstart van lessen op de werkvloer in samenwerking met CVO Lethas.

In juni 2022 was het Huis van het Nederlands ook aanwezig op een overleg tussen de HR-diensten van de Brusselse gemeenten. Het Huis gaf op dat overleg een voorstelling van zijn werking en aanbod voor gemeenten. Tijdens dat overleg gaven acht Brusselse gemeenten aan dat ze geïnteresseerd zijn in het aanbod Nederlands op maat van de werkvloer. Het Huis van het Nederlands zal nu met de Brusselse CVO's onderzoeken hoe ze een concreet aanbod voor de gemeenten kunnen vormgeven om te voldoen aan de concrete vragen.

We blijven in samenwerking met het Huis van het Nederlands dus zeer actief inspanningen leveren om de drempels te verlagen voor de gemeenten om in te tekenen op het aanbod van het Huis. In de toekomst zullen we het aanbod van het Huis van het Nederlands ook blijven promoten naar de gemeenten en de Nederlandstalige schepenen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): In de eerste plaats wil ik gerust nogmaals een pluim steken op de hoed van het Huis van het Nederlands voor zijn aanhoudende inzet om zijn aanbod zelfs aan te passen en te specialiseren en telkenmale innovatief aan de slag te gaan.

Het ligt niet aan de inspanningen van het Huis van het Nederlands dat er een totale desinteresse is bij vele gemeenten. De cijfers spreken helaas voor zich. In het verleden hebben er vijf gemeenten van de negentien meegewerkt. U zegt dat er momenteel acht van de negentien interesse tonen, maar daarom hebben ze nog geen engagement opgenomen. Maar acht op negentien is nog altijd een buis, mevrouw de collegevoorzitter.

Hoe kan dat? Hoe kan het dat tweetalige gemeenten – grondwettelijk tweetalig, maar helaas niet in de praktijk – zo weinig interesse tonen en zo weinig moeite doen om in te gaan op dit gratis aanbod? Om hun personeel daarvoor te motiveren? De schuld ligt ook niet bij het personeel, want het gaat om een politieke beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen. Wie zit daar dan in die Colleges? Al die gemeenten hebben minstens een Nederlandstalige schepen, vaak komen die zelfs uit uw partij.

U ging bruggen bouwen en positieve verhalen brengen op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van de GGC, van de gemeenten. Maar in de praktijk verandert er bitter weinig. Van dat positieve verhaal blijft er niet veel over. We blijven op dezelfde muren botsen, waar we in Brussel al decennialang op botsen. De desinteresse in het Nederlands blijft helaas schrijnend bij veel politieke overheden, niet bij de Brusselaar.

Ik betreur dat. Ik kan u alleen maar aansporen om uw job opnieuw te doen en de kwestie op een intern partijoverleg aan te klagen opdat die schepenen harder op de tafel zouden kloppen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: U geeft een nogal negatieve lezing. Er zijn acht bijkomende gemeenten die interesse tonen, dat is op zich al positief. U vraagt me de redenen voor de obstakels en ik geef u die. We werken aan een antwoord om die obstakels weg te werken.

Wat is onze doelstelling? Dat is verandering op het terrein. Dan moet je gaan kijken waarom het wel of niet lukt, hoe het aanbod moet worden aangepast. Dat toont de flexibiliteit van het Huis van het Nederlands aan, dat is geen fout. Dat toont ook aan dat de Vlaamse overheid dat wil aanpakken.

Bij veel gemeenten bestaat de noodzaak om meer Nederlands op de werkvloer te krijgen. We horen wel echo's dat het moeilijk is om Nederlandkundige medewerkers te vinden. Dat horen we ook bij de ziekenhuizen en de rusthuizen. Zij willen wel Nederlandkundigen aanwerven, maar op de arbeidsmarkt is er momenteel een gigantische krapte onder een aantal profielen. Men neemt dan liever een zorgkundige aan en geeft die op de werkvloer Nederlandse les.

De gemeenten kunnen intensievere taaltrajecten volgen, maar er zijn ook kortere en meer toegankelijke trajecten. Op die manier proberen we op het terrein het verschil te maken. Dat zal een uitdaging blijven, maar we zetten daar wel degelijk op in.

De heer Mathias Vande Borre (N-VA): Jullie gingen alles anders doen na de verkiezingen, maar in de praktijk is er bijzonder weinig veranderd. Jullie zijn nu drie jaar bezig met dit College en u zit op vele niveaus in de meerderheid, maar ik zie bitter weinig verandering.

We hebben het gehad over de gemeenten, maar de OCMW's hebt u zelfs niet vermeld. Is daar enige interesse? U hebt geen enkel cijfer genoemd. Daar kan ik alleen maar uit concluderen dat er geen interesse is.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Dan had u daar moeten naar vragen.

De heer Mathias Vande Borre (N-VA): Ik heb ernaar verwezen want daar is de problematiek nog groter, en dat weet u ook. Kijkt u maar naar de cijfers in het verslag van de vicegouverneur. Die zijn schrijnend. Van echte verandering merk ik echter bijzonder weinig.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De OCMW's vallen ook onder de lokale besturen en die krijgen hetzelfde ondersteuningspakket.

- *Het incident is gesloten.*

Toegankelijkheid van het VGC-patrimonium voor personen met een beperkte mobiliteit

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Op *Bruzz* verscheen een stuk over de vele uitdagingen waar rolstoelgebruikers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dagelijks mee geconfronteerd worden. Wie in een rolstoel zit, botst in Brussel helaas voortdurend op fysieke barrières. Op het openbare domein maken obstakels, zoals bouwwerken, vuilniszakken en steps op de voetpaden, uitgebreide horecaterrassen enzovoort, heel wat rolstoelgebruikers het knap lastig. Wie een etablissement wil betreden, zoals een café of restaurant, stoot vaak eerst op een hoge deurdrempel. En als je al met een rolstoel binnengeraakt, is er vaak geen toegankelijk toilet. Ook als rolstoelgebruiker deelnemen aan het culturele leven is niet gemakkelijk, want musea en concertgebouwen scoren vaak niet veel beter op het vlak van toegankelijkheid.

Het is goed dat we het thema onder de aandacht brengen en dat organisaties zich daarvoor inzetten. De Raad moet daar ook op intekenen. De Spaghettislag was bv. een heel goede zaak.

Er zijn echter nog andere beleidsinstrumenten nodig om de stad toegankelijker te maken voor mensen met een rolstoel. Die zijn meestal in handen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Maar ook de VGC kan het verschil maken door de toegankelijkheid van haar patrimonium te verbeteren. In het Strategisch Meerjarenplan lezen we dat bij investeringen aan het patrimonium, de VGC de principes van *universal design* zal volgen, zodat VGC-gebouwen toegankelijker worden voor iedereen. Dat is nodig, want sommige gebouwen zijn nog altijd niet rolstoeltoegankelijk. Zo spreekt men al jaren over het toegankelijk maken van het gemeenschapscentrum Kontakt.

Tijdens de bespreking van het Strategisch Meerjarenplan was er sprake van een analyse van de toegankelijkheid van de gemeenschapscentra. Het College gaf ook mee dat er ter zake in de toekomst veel investeringen zullen moeten gebeuren.

Wat zijn de resultaten van die analyse over de toegankelijkheid van de gemeenschapscentra? Welke centra moeten dringend aangepakt worden? Hoeveel middelen heeft het College ter beschikking om die gebouwen toegankelijker te maken? Wordt bij de huidige infrastructuurprojecten van de VGC rekening gehouden met de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers? Welke initiatieven neemt het College om haar gebouwen toegankelijker te maken? De VGC subsidieert ook heel wat cultuurhuizen. Hoe scoren die op vlak van toegankelijkheid?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Dit is een heel belangrijke vraag, zeker in het licht van de succesvolle actie van Brussel Helpt van vorige zaterdag ten voordele van Kinumai. We moeten ook *Bruzz* bedanken omdat zij die organisatie in de kijker gezet hebben. Door zulke acties worden kleine, maar belangrijke organisaties van vrijwilligers zichtbaar.

Kinumai ijvert voor de toegankelijkheid van Brusselse plaatsen, de horeca en culturele instellingen. Brussel is een echt hindernissenparcours. Een paar maanden geleden vond in Brussel de ENIL Freedom Drive plaats. Die Europese organisatie strijdt voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Zij hebben in Brussel betoogd. Ik heb toen zelf gemerkt hoe moeilijk het is voor die mensen om aan gewone activiteiten deel te nemen, die voor ons vanzelfsprekend zijn.

Ik wil ook even in de kijker zetten dat de VGC in veel van haar gebouwen een voorbeeldfunctie opneemt, bv. in de Lokale Dienstencentra of Het Anker waar u de cheque overhandigd heeft aan de mensen van Kinumai. Andere Lokale Dienstencentra en de nieuwe gemeenschapscentra zijn echte pareltjes op het vlak van toegankelijkheid. Dat zijn voorbeelden die moeten uitgebreid worden.

Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Mathias Vanden Borre. Waar is er nog extra werk en hebt u een planning voor ogen? Hoe worden mensen met een beperking zelf betrokken in het proces naar een betere toegankelijkheid van de VGC-gebouwen?

De heer Pepijn Kennis (Agora): Dank aan collega Mathias Vanden Borre om deze vraag te stellen. Dankzij de actie van Kinumai en de grote Spaghettislag is de thematiek nog eens onder de aandacht gebracht. Ook de Brusselse Burgerassemblee vond het een belangrijke kwestie en daarom hebben we in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement een tekst geanalyseerd en onderschreven. Die tekst hebben we onlangs, in een andere vorm, in het Halfrond gestemd en daarin wordt gevraagd naar een actieplan voor een grotere toegankelijkheid van publieke gebouwen.

Mijn vragen liggen in de lijn van wat de Brusselse Burgerassemblee vraagt. Wat is de stand van zaken in de VGC-gebouwen op het vlak van toegankelijkheid voor mensen met een beperking? Dan gaat het niet allen om rolstoelgebruikers, maar beperkingen moet je in een veel bredere zin bekijken. Het kan ook om een visuele of auditieve beperking gaan.

Op welke manier worden bepaalde diensten tot bij de mensen gebracht, als zij zich bv. zelf niet kunnen verplaatsen?

Wat is de stand van zaken van het actieplan? In welke acties wordt voorzien? Welke zaken staan er vandaag op de agenda om verbeteringen aan te brengen? Het is belangrijk dat de mensen met een beperking betrokken worden in de uitvoering van die actieplannen, in het opstellen van de prioriteiten en in de controle van wat uitgevoerd is. Hoever staat u daarmee?

Het is fijn als er werken worden gedaan en een gebouw toegankelijk gemaakt wordt, maar het is fout als dat alleen maar zo lijkt in de ogen van mensen zonder die bewuste beperking. Dan is het een maatregel voor niets. Mensen met een beperking moeten betrokken worden in de evaluatie van het beleid en het opstellen van de prioriteiten. Ik had graag gehoord in welke mate u daarmee aan de slag gaat.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Op mijn beurt ook mijn dank om het onderwerp op de agenda te zetten. Het thema van de toegankelijkheid kwam in de voorbije weken extra onder de aandacht. Dat is wellicht de allergrootste verdienste van de Spaghettislag, naast de bijna 50.000 euro voor Kinumai. Zij werken aan oprijplaten en toegankelijke toiletten, maar zetten ook in op algemene bewustmaking. De middelen zullen hun activiteiten ongetwijfeld een mooie *boost* geven.

Er is ook een politiek signaal, namelijk dat de lokale overheden hun verantwoordelijkheid moeten nemen, een voorbeeldrol moeten spelen. Het zijn niet de vzw's die Brussel toegankelijker moeten maken.

Er werd verwezen naar ENIL, die onafhankelijk leven internationaal op de agenda zet. Daaruit blijkt dat er voor de publieke ruimte en gebouwen in Brussel nog gigantische uitdagingen zijn. Meer zelfs dan in andere hoofdsteden. Er ligt dus werk op de plank.

Dat is niet alleen een probleem voor de betrokkenen maar voor de hele samenleving. Wanneer de samenleving er niet in slaagt om sommige mensen inclusief op te nemen, dan missen we talenten op onze arbeidsmarkt, dan missen we ontmoetingskansen in ons sociale leven, dan missen we culturele verrijking. Als samenleving verliezen we, als we er niet in slagen om volledige toegankelijkheid te bieden. *Universal design* moet de insteek blijven van al onze projecten.

De VGC wil een voorbeeldrol opnemen in haar patrimonium. Bij elke nieuwe investering maken we de reflex om daarbij de principes van *universal design* toe te passen, zodat de gebouwen stelselmatig en concreet toegankelijk worden voor iedereen. Dat is ook nodig want ook al doet de VGC heel wat investeringen, we hebben nog een weg af te leggen.

Een aantal recente nieuwbouwprojecten voor de gemeenschapscentra zijn integraal toegankelijk voor het publiek: gemeenschapscentrum Den Dam in Oudergem, het Lendrikgebouw van gemeenschapscentrum Nohva in Neder-Over-Heembeek, De Rinck in Anderlecht, Het Huys in Ukkel, het Comeniusgebouw in Koekelberg.

Een aantal gemeenschapscentra werd bij recente verbouwingen grotendeels toegankelijk gemaakt voor het publiek: de Pianofabriek in Sint-Gillis, De Zeyp in Ganshoren en in Elzenhof zijn de buitenruimten en de verdiepingen integraal toegankelijk gemaakt.

Ook kleinere ingrepen hebben natuurlijk heel wat impact en kunnen echt het verschil maken.

Naar aanleiding van een analyse door de VGC van de gemeenschapscentra in 2009 en 2010, wijzigde de VGC in 2016 en 2017 de inrichting van het sanitair van enkele gemeenschapscentra.

Dit werd doorgevoerd bij het vervangen van de aankoop van het meubilair om ervoor te zorgen dat die onbereikbaar zijn. Dat is dus een continu proces.

Altijd als er nieuwe verbouwingswerken starten in onze gebouwen, worden de pijnpunten zo veel als mogelijk weggewerkt, ook al gaat het niet specifiek om werken in het kader van de toegankelijkheid.

Bij verschillende nieuwbouwprojecten hebben we de kans gehad om van bij de plannen de principes van *Universal Design* en integrale toegankelijkheid toe te passen. De gebouwen moeten bruikbaar zijn voor iedereen; ze moeten flexibel, eenvoudig en intuïtief zijn in het gebruik. Er moet begrijpelijke informatie zijn en je moet kunnen bewegen met beperkte inspanning, en de ruimtes moeten over geschikte afmetingen beschikken, enz.

De volgende lopende en toekomstige nieuwprojecten worden op die manier integraal toegankelijk voor het publiek: de Vaartkapoen, de Markten en Nekkersdal. Zij zullen ook op die manier worden ingericht.

Bij een aantal gemeenschapscentra is het moeilijk om tot echte toegankelijkheid te komen zonder erg ingrijpende aanpassingswerken. In de meeste van deze gevallen gaat het om oude burgerwoningen, waarbij het gelijkvloers enkele treden hoger ligt dan het straatniveau. Meer bepaald denk ik hierbij aan de gemeenschapscentra Ten Noey, De Kriekelaar, Kontakt, De Platoo, Wabo en Ten Weyngaert. Dat zijn uitdagingen voor ons. We doen ons best om ingrepen te doen. We beseffen echter dat het gebouw het heel moeilijk maakt om ertoe te komen zonder heel grote, ingrijpende aanpassingen.

U stelde ook een vraag over de toegankelijkheid van cultuurhuizen. Over het algemeen is er een grote bereidwilligheid bij de culturele organisaties om via ingrepen, aandacht en dienstverlening de toegankelijkheid te verbeteren. Dat is niet altijd even eenvoudig. De culturele organisaties hebben hun infrastructuur niet altijd zelf in eigendom. Voor grotere ingrepen zijn de organisaties afhankelijk van de mogelijkheden van de eigenaar. Voor sommige ingrepen moet ook rekening gehouden worden met de regelgeving van beschermde gebouwen zoals bij BOZAR, de KVS of Flagey.

Mensen worden effectief zelf mee betrokken. Mensen met een handicap worden ook betrokken in de situatie-analyse. Om ervoor te zorgen dat mensen uit een doelgroep betrokken worden, hebben we ook in ons subsidiereglement opgenomen dat personen met een handicap in samenwerking en in co-creatie een subsidie criterium is voor inclusieprojecten. Dit zijn dus belangrijke zaken. Ook in het overlegplatform zoals de Adviesraad voor Welzijn en Gezondheid of het BROH, het Brussels Overlegplatform voor Personen met een Handicap, waaraan de VGC deelneemt wordt het perspectief van personen met een handicap steeds zelf ingebracht.

De heer Matthias Vanden Borre (N-VA): Het is uiteraard positief dat er overeenstemming bestaat over alle partijgrenzen heen over dit onderwerp. Ik denk toch dat we de ideologische verschillen die we soms hebben, kunnen overstijgen. Zo kunnen we denken aan mensen met een fysieke of andere beperking. Ook zij kunnen zo maximaal mogelijk deel uitmaken van de

samenleving en genieten van de dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap. Want ook dit is diversiteit. Mensen die inderdaad op een andere manier mobiliteit beleven. Zij moeten zich eveneens maximaal kunnen ontsluiten. Ook deze stemmen moeten, denk ik, aan bod kunnen komen. Het is goed dat het College hier aandacht voor heeft.

Misschien nog een korte, bijkomende vraag. Ik weet niet of u deze cijfers bij de hand heeft. De Vlaamse overheid streeft naar 3 % medewerkers met een handicap of een chronische ziekte. Is dit eventueel een cijfer dat ook bij de Administratie wordt gehanteerd? Wordt dit cijfer behaald? Is er bij de naaste medewerkers van de VGC nog ruimte tot verbetering?

Een aanvullende bedenking is misschien ook dat er bij de Vlaamse Overheid, op het niveau van het Agentschap, heel wat instrumenten rond worden ontwikkeld. Misschien is er daar, op dat niveau, een nauwere samenwerking mogelijk dan wel nodig om maximaal initiatieven te ontplooien zodat nog bestaande fysieke en mentale barrières, zo goed mogelijk weg kunnen worden gewerkt. Wordt er effectief een beroep gedaan op de expertise van de Vlaamse overheid?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): We horen de overtuiging om ervoor te zorgen dat alle VGC-gebouwen toegankelijk kunnen zijn voor alle mensen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. En dan al zeker voor mensen met een beperkte mobiliteit of een andere beperking. Het is ook fijn om deze plenaire vergadering te kunnen afsluiten met de vaststelling dat we hier, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, samen kunnen aan werken.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik denk dat dit thema, dankzij de actie van Kinumai, opnieuw op de agenda komt. Het lijkt me echter een onderwerp dat niet alleen af en toe onder de aandacht moet worden gebracht, maar permanent werk vraagt, zowel bij nieuwe als reeds bestaande infrastructuur en op alle niveaus. Ik ben blij dat u daar ook mensen met een handicap bij betreft. Ik kan u dan ook alleen maar aanmoedigen om dit ook te blijven doen. Het is de essentie zelf dat de mensen die een beslissing of politieke besluitvorming moeten ondergaan hier ook bij worden betrokken. Of het nu over het hele abstracte gaat zoals huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of net heel concreet zoals de aanpassing van een gebouw waar zij gebruik van moeten of willen maken, doet er in se niet toe. Ik denk inderdaad dat u daar ook van overtuigd bent en dat u op deze weg zal verder gaan.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Uiteraard zijn alle VGC-gebouwen, zoals het administratiehuis, toegankelijk op de werkvloer.

Er is ook een beleid rond mensen met een handicap. Het exacte cijfer hierover heeft collegelid Sven Gatz. Hij is immers bevoegd voor personeel. Uiteraard wil de VGC, ook als werkgever, een inclusieve overheid zijn. We hebben het hier gehad over het aanbod. Dit geldt echter ook voor onze hoedanigheid als werkgever. Zoals de heer Pepijn Kennis zelf stelt, is dit een werk van lange adem en van permanente aandacht. We hebben op dit vlak wel nog een weg af te leggen.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt om 12.07 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

Gezamenlijke Commissie voor Bijstand aan personen en Welzijn van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Parlement francophone bruxellois van 6 oktober 2022

- Verslag uitgebracht door de heer Juan Benjumea Moreno betreffende de hoorzitting over Het Geïntegreerd Welzijns- en Gezondheidsplan 'Brussels Takes Care'

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 814 (2022-2023) – Nr.1

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 26 en 28 oktober 2022

- Regeling van de werkzaamheden

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 816 (2022-2023) – Nr.1

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 15 november 2022

- Vragen om uitleg

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 817 (2022-2023) – Nr.1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 18 november 2022

- Verslag uitgebracht door de heer Mathias Vanden Borre houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 815 (2022-2023) – Nr.2

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets.

TREFWOORDENREGISTER**Ontwerp van verordening houdende de subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten**

- Algemene bespreking, blz. 3
- Stemmingen, blz. 12

Ouderbetrokkenheid in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, blz. 17**Overheveling van bepaalde subsidies naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, blz. 21****Samenwerking tussen het Huis van het Nederlands en de Brusselse gemeenten, blz. 29****Stand van zaken van maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong, blz. 13****Toegankelijkheid van het VGC-patrimonium voor personen met een beperkte mobiliteit, blz. 32****Vragen om uitleg**

- Zie**
- Ouderbetrokkenheid in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel
  - Overheveling van bepaalde subsidies naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
  - Samenwerking tussen het Huis van het Nederlands en de Brusselse gemeenten
  - Stand van zaken van maatregelen voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met een leervoorsprong
  - Toegankelijkheid van het VGC-patrimonium voor personen met een beperkte mobiliteit